

بُخْتال

پوڻي
اڪيڊمي
ڪوئٽا

THE BOLAN PASS.
From ADAM'S Sketches in Afghanistan.

نہمال

(بلوچی بُنیادی الفاظ)

مرتب کنندگان
۱۔ غوث بخش صابر
پیر محمد زبیرانی

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

مجدد حقوق بحق بلوچی اکیڈمی محفوظ

بار دوم

تعداد ۵۰۰

پبلشر بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

قیمت ۲/۵۰

بلوچ بنیادی الفاظ

لقدادی ۵۲۹

مرتب کردہ :-

غوث بخش صابر

پیر محمد زبیرانی

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۱	تام	تام	۵	لام	عالمی جنگ
۲	گام	گام	۶	رام	چہرے کے داغ
۳	وام	قرض	۷	رَد	غلط
۴	شام	شام	۸	بید	بُرا

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۹	لہ	ہینکل	۲۷	مَٹ	مقابل
۱۰	کد	کب	۲۸	لَٹ	لاٹھی
۱۱	زَد	زَد	۲۹	سَٹ	صدمہ
۱۲	دَت	دو	۳۰	حَٹ	ایخان
۱۳	پک	نشان پا	۳۱	کَٹ	کمانی
۱۴	صد	سو	۳۲	مَٹ	دوکان
۱۵	دَت	خود	۳۳	چَٹ	بالکل
۱۶	گت	اسرار	۳۴	وَٹ	بھی
۱۷	پَٹ	اعتبار	۳۵	شوم	بد قسمت
۱۸	سَٹ	صلاح	۳۶	بوم	الو
۱۹	دَو	سخت	۳۷	توار	آواز
۲۰	لَٹ	کاروان	۳۸	ہوار	اکٹھا
۲۱	بَد	بوجھ	۳۹	ہزار	ہوشیار
۲۲	بَد	ہڈی	۴۰	قرار	قرار
۲۳	دَو	درہ	۴۱	سیار	پناہ
۲۴	کد	گرنہا	۴۲	نکار	نفی
۲۵	گَٹ	عزیز	۴۳	ہزار	ہزار
۲۶	پَٹ	میدان	۴۴	زوار	سوار

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۴۵	شمار	شمار	۶۲	قبر	قبر عظیم
۴۶	کمار	نظر انداز کرے پردہ	۶۳	شہر	شہر
۴۷	بہار	بہار	۶۴	لہر	جوش
۴۸	گدار	بیشکل	۶۵	چہر	چاروں اور
۴۹	نیکار	ضرورت	۶۶	دہر	دہر
۵۰	چکار	لبریز	۶۷	رَب	رَب
۵۱	زودار	اشطار	۶۸	گب	گندم کی فصل کا پودہ
۵۲	سما	تیار کرنا	۶۹	ڈب	پھندا
۵۳	حلا	حلال	۷۰	پب	گرفت
۵۴	انباز	گلے ملنا	۷۱	لب	عوض
۵۵	ہینار	شدید پیاس	۷۲	پاک	پاک صاف
۵۶	شیوار	باخبر	۷۳	جاک	شور
۵۷	دلوار	منتظر	۷۴	باک	ضرر
۵۸	آمار	عطرینر	۷۵	تاک	پتا
۵۹	کردار	کردار	۷۶	داک	قوت
۶۰	کبوم بار	گم کرنا	۷۷	ٹاک	کڑوی
۶۱	پہر	غیر	۷۸	حاک	سٹی
۶۲	شر	قسم	۷۹	چاک	چاک

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۸۱	ورد	کھانا	۹۹	لیڑ	آبلہ
۸۲	کرد	جدا	۱۰۰	پیڑ	چوٹی پھاڑی
۸۳	سرد	سرد	۱۰۱	حق	حق
۸۴	برد	کدال	۱۰۲	شک	شک
۸۵	درد	درد	۱۰۳	تک	طرف
۸۶	بارگ	پتلی	۱۰۴	بک	گلے ملنا
۸۷	زرد	موٹی	۱۰۵	رک	ہونٹ
۸۸	گونڈ	چوٹی	۱۰۶	سک	اشتیاق
۸۹	دھڑ	عصہ	۱۰۷	مک	بدنام
۹۰	روک	جلتا ہوا	۱۰۸	کک	تینکا
۹۱	پوک	رائیگاں	۱۰۹	ڈک	ڈلی
۹۲	فوک	اندرون	۱۱۰	زک	گلی رکھنے کا پوچھا گیا
۹۳	توک	نیا	۱۱۱	ٹک	ناتش
۹۴	لوک	طستہ	۱۱۲	کشک	لکیر
۹۵	سوک	جلین	۱۱۳	اشک	عشق
۹۶	بیر	بلا	۱۱۴	ریشک	جوؤں کے اندر
۹۷	بیر	نیچے - تحت	۱۱۵	چشک	کیلا
۹۸	ڈھیر	ڈھیر	۱۱۶	پشک	کرۃ

نمبر	الفاظ	اردو	نمبر	الفاظ	اردو
۱۱۷	یگ	ماتم	۱۳۵	پاپ	تامی
۱۱۸	جگ	گریبان	۱۳۶	تاپ	سینکا
۱۱۹	آخ	جدا	۱۳۷	لاپ	پیٹ
۱۲۰	دخ	گذر	۱۳۸	کاپ	مصدق
۱۲۱	رخ	رخ	۱۳۹	پاپ	گناہ
۱۲۲	گنج	ذخیرہ	۱۴۰	چاپ	سخی ان سٹا
۱۲۳	تخ	کنا	۱۴۱	تاپ	مردانہ گیو
۱۲۴	دخ	کورخ	۱۴۲	داب	انداز
۱۲۵	نخ	گھپ اندھیرا	۱۴۳	آب	آنکھوں کا پانی
۱۲۶	کت	یقینی	۱۴۴	داب	شیند
۱۲۷	سک	شدید	۱۴۵	چاب	گھاس
۱۲۸	کک	تنگ آنا	۱۴۶	زراب	آخ
۱۲۹	آچ	آگ	۱۴۷	خراب	خراب
۱۳۰	ساج	راس آنا	۱۴۸	حساب	حساب
۱۳۱	تاج	ددر	۱۴۹	ثواب	ثواب
۱۳۲	پاچ	صاف کرنا	۱۵۰	قول	قول
۱۳۳	ناچ	رقص	۱۵۱	ہول	خود
۱۳۴	چاچ	پہیلی	۱۵۲	پول	پوچھ

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۱۵۲	تول	روانگی	۱۷۱	چار	تمنا
۱۵۴	ٹول	اوپر کی شاخ	۱۷۲	سار	جلایا
۱۵۵	نیل	میلا	۱۷۳	جار	جر و اس
۱۵۶	زیل	ناخن	۱۷۴	بیر	الچی
۱۵۷	پیل	امید - توقع	۱۷۵	شیر	دودھ
۱۵۸	کیل	بددیانتی	۱۷۶	میر	معزز
۱۵۹	ڈیل	قد	۱۷۷	دیر	دور
۱۶۰	چیل	گراشگاف	۱۷۸	چیر	پارک پی
۱۶۱	تار	تار	۱۷۹	زیر	انٹھان
۱۶۲	چار	چار	۱۸۰	بیر	جسی
۱۶۳	شار	شال	۱۸۱	تیر	تیر
۱۶۴	بار	بوجھ	۱۸۲	دسگہ	گرفتار
۱۶۵	بار	سیلاب	۱۸۳	وار	لکڑی
۱۶۶	دار	باری	۱۸۴	کار	کام
۱۶۷	زار	ناراضگی	۱۸۵	گار	گم
۱۶۸	پار	بنیاد	۱۸۶	بگت	اوسوں کا ریورٹ
۱۶۹	دار	بار	۱۸۷	تنگ	جوسی
۱۷۰	کار	دوشیزہ	۱۸۸	تنگ	دور

نمبر	لفظ	اُردو	نمبر	لفظ	اُردو
۱۸۹	رگ	رگ	۲۰۷	میش	کنوٹی
۱۹۰	کوش	نسیم	۲۰۸	میش	بان
۱۹۱	کوش	جوتا	۲۰۹	دید	بصیرت
۱۹۲	کوش	قتل	۲۱۰	جدید	ہراجہرا
۱۹۳	دوش	چوٹنا	۲۱۱	امب	آم
۱۹۴	رودش	سورج	۲۱۲	نمب	نم
۱۹۵	پوش	غلاف	۲۱۳	دمب	آٹار
۱۹۶	جوش	جذبات	۲۱۴	نمب	لقمہ
۱۹۷	لوش	خریوزہ	۲۱۵	جنب	تھنبہ
۱۹۸	لوش	لوش	۲۱۶	لمب	پلو
۱۹۹	سروش	کہنی	۲۱۷	ٹمب	گھسیٹنا
۲۰۰	پروش	شکست	۲۱۸	ہمب	ایک پورا
۲۰۱	مروش	آجکل	۲۱۹	مب	تیز دھڑ
۲۰۲	اُرش	یلغار	۲۲۰	گونب	کھوکھلا
۲۰۳	کرش	کمری افلاک	۲۲۱	سٹ	تھلانگ
۲۰۴	سروش	گوندھنا	۲۲۲	چٹ	بد دعا
۲۰۵	دورکش	پینا	۲۲۳	چٹ	رسی
۲۰۶	مکش	مالش	۲۲۴	چل	بیچا

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۲۲۵	جَم	تمام	۲۴۳	صورت	صورت
۲۲۶	دَم	دَم	۲۴۴	زیب	زیبائش
۲۲۷	غَم	غم	۲۴۵	دُول	انداز
۲۲۸	لِہِم	نرم	۲۴۶	بدَن	بدن
۲۲۹	شِہِم	چَل	۲۴۷	جَان	جان
۲۳۰	وہِم	وہم	۲۴۸	ہون	جسم
۲۳۱	رَحِم	رحم	۲۴۹	ہون	خون
۲۳۲	مردم	آدی	۲۵۰	تَب	طبیعت
۲۳۳	دست	ہاتھ	۲۵۱	ارواہ	روح
۲۳۴	پاؤ	پاؤں	۲۵۲	خیال	خیالی
۲۳۵	چَم	آنکھ	۲۵۳	سِنخ	اہلیت
۲۳۶	سَر	سر	۲۵۴	کمال	کمال
۲۳۷	گردن	گردن	۲۵۵	شان	شان
۲۳۸	گوش	کان	۲۵۶	زور	زور
۲۳۹	پونز	ناک	۲۵۷	واک	قوت
۲۴۰	رنگ	رنگ	۲۵۸	دَس	توفیق
۲۴۱	دروشم	صورت	۲۵۹	واک	توانائی
۲۴۲	شکل	شکل	۲۶۰	درر	خراب

نمبر	لفظ	اُردو	نمبر	لفظ	اُردو
۲۶۱	تام	مرہ	۲۷۹	زندگ	زندہ
۲۶۲	زیرد	دل	۲۸۰	سندگ	توڑنا
۲۶۳	وشی	خوشی	۲۸۱	بند	بند
۲۶۴	زہری	خفگی	۲۸۲	چمبو	پنجہ
۲۶۵	ٹیاد	نشست	۲۸۳	موردانگ	انگلی
۲۶۶	دیوان	محفل	۲۸۴	دستِ دل	پھیلی
۲۶۷	حال	خبر	۲۸۵	کڑی	ایڑی
۲۶۸	تبر	بات	۲۸۶	بزران	ران
۲۶۹	سلام	سلام	۲۸۷	شگس	سُرن
۲۷۰	نیکی	بھلائی	۲۸۸	سَل	اندازِ رفتار
۲۷۱	بدی	برائی	۲۸۹	شَل	شَل
۲۷۲	بنوائی	اچھائی	۲۹۰	تجکی	لمبائی
۲۷۳	راستی	راستبازی	۲۹۱	گیش	بیش
۲۷۴	ردی	غلط کاری	۲۹۲	گیگ	قابل
۲۷۵	گپ رپ	بات چیت	۲۹۳	گیگانی	منہ چڑھنا
۲۷۶	تران	تقریر	۲۹۴	راب	نیند
۲۷۷	حدیث	گفتگو	۲۹۵	آگہی	آگہی
۲۷۸	گندگ	دیکھنا	۲۹۶	صبر	صبر

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۲۹۷	اوپار	ضبط	۳۱۵	تس	خوف
۲۹۸	یات	یاد	۳۱۶	تاہ	عمیق
۲۹۹	زیر	اداسی	۳۱۷	ہیکائی	گھبراہٹ
۳۰۰	گل	خوشی	۳۱۸	دپ زبان	قابل گفتنی
۳۰۱	شادہ	مُست	۳۱۹	پل	گوزگا
۳۰۲	اُرس	آندو	۳۲۰	شوخ	شوق
۳۰۳	اُخار	اکہ	۳۲۱	طل	بن
۳۰۴	برن	افسوس	۳۲۲	پل	ٹھن
۳۰۵	ہلوک	آرزو	۳۲۳	چوک	گھبرو
۳۰۶	واہگ	خواہش	۳۲۴	چنگ	دھرا
۳۰۷	بچکند	مکراہٹ	۳۲۵	دنگ	پشت
۳۰۸	کندگ	ہنسی	۳۲۶	دنگ	عزیم الجتہ
۳۰۹	گریوگ	ردنا	۳۲۷	سنگ	وزن
۳۱۰	ترہگ	قرار پانا	۳۲۸	سنگ	پتھر
۳۱۱	زہگ	"	۳۲۹	سنگ	محصول
۳۱۲	راز	راز	۳۳۰	سول	نہال
۳۱۳	ارمان	ارمان	۳۳۱	سو نہ	حسین
۳۱۴	حل	تمنا	۳۳۲	سپہ	شخصیت

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۳۳۳	زیب	زیب	۳۵۱	سر مرد	قد آدم
۳۳۴	گور	نگھار	۳۵۲	سروک	سر براہ
۳۳۵	بالاد	قد	۳۵۳	سر کرد	سر بر آوردہ
۳۳۶	رواج	رفتار	۳۵۴	سریار	مزید
۳۳۷	ملک	عشوہ	۳۵۵	سرسا	فطرانہ
۳۳۸	مہر	محبت	۳۵۶	سردن	سرمانے
۳۳۹	نہر	محکم	۳۵۷	پاؤون	پائینتی
۳۴۰	موہ	اجازت	۳۵۸	چار کل	چار دیواری
۳۴۱	مورگ	انھان	۳۵۹	چار راہ	چوک
۳۴۲	مودگ	مانم	۳۶۰	چورک	چوتھا حصہ
۳۴۳	موتک	مرثیہ	۳۶۱	چرک	تمسخر
۳۴۴	موک	رشتوت	۳۶۲	چرک	نیم
۳۴۵	ملام	الزام	۳۶۳	چوری	یشیم
۳۴۶	مولد	کنیتہ	۳۶۴	چار دیم	چاروں طرف
۳۴۷	محنت	مشقت غرضہ	۳۶۵	چنگ	دھرا
۳۴۸	سزد	معاوضہ	۳۶۶	چوٹ	بیڑھا
۳۴۹	مرد	مرد	۳۶۷	چون	کیا
۳۵۰	نامرد	نامرد	۳۶۸	چوش	ایسا

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۳۹۹	چورٹ	کونیل	۳۸۷	سنگ	بکھرا ہوا
۳۷۰	چوچ	چنگلی	۳۸۸	تنگ	گھونٹ
۳۷۱	چنڈ	گلڑا	۳۸۹	لنگ	پیر
۳۷۲	اچر	وہاں	۳۹۰	چنگ	چڑیا
۳۷۳	دود	رسم	۳۹۱	آنگ	منہ سے
۳۷۴	دور	نڈی	۳۹۲	نگ	لاج
۳۷۵	شود	مرے کا تختہ نقل	۳۹۳	ونگ	پشتی
۳۷۶	بود	کمانی	۳۹۴	لنگ	معذور
۳۷۷	زور	مشقت	۳۹۵	زنگ	زنگ
۳۷۸	نود	بادل	۳۹۶	کنگ	شوخی
۳۷۹	جود	شوہر	۳۹۷	کور	اندھا
۳۸۰	پروو	ادھر	۳۹۸	دور	دکھ
۳۸۱	ارم	عمر	۳۹۹	سور	نمکین
۳۸۲	کرم	گلڑھا	۴۰۰	مور	مور
۳۸۳	برسم	پھل	۴۰۱	جور	تاج / انہرٹا
۳۸۴	سنگ	قربان	۴۰۲	پور	پر دین
۳۸۵	نذر	خچا در	۴۰۳	دور	چند
۳۸۶	شدر	گوہر	۴۰۴	ہور	برسات

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۴۰۵	شور	مشورہ	۴۲۳	سخت	سخت
۴۰۶	بند	بند	۴۲۴	بخت	قسمت
۴۰۷	زند	نشان	۴۲۵	تخت	تحت
۴۰۸	سند	جوڑ	۴۲۶	دخت	وقت
۴۰۹	پند	سفر	۴۲۷	رخت	از مٹی کا پالان
۴۱۰	ہند	جگہ	۴۲۸	روپ	سہل
۴۱۱	پوچ	تنکا	۴۲۹	پوپ	کوٹنا
۴۱۲	پوچ	مضول	۴۳۰	ہوپ	و با
۴۱۳	لوچ	عریاں	۴۳۱	نوپ	توپ
۴۱۴	مال	مال	۴۳۲	بوپ	گدیلا
۴۱۵	زال	عورت	۴۳۳	لوپ	بل
۴۱۶	بال	اڑان	۴۳۴	ٹوپ	ٹوپی
۴۱۷	ٹال	عدد	۴۳۵	ٹوڈ	انداز رفتار
۴۱۸	گال	شعر	۴۳۶	پھوڈ	دھیل
۴۱۹	شال	شال	۴۳۷	ٹوڑ	ضعیف
۴۲۰	وال	گزر	۴۳۸	ہوڈ	بل
۴۲۱	سال	سال	۴۳۹	روڈ	مخفجہ
۴۲۲	گت	صد	۴۴۰	ٹیک	نخک

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۴۴۱	تَر	تر	۴۵۹	عظیم شپ	آدھی رات
۴۴۲	گَر	داد	۴۶۰	سُھور	سحری
۴۴۳	خَر	اچھا	۴۶۱	چاشت	دوپہر
۴۴۴	بُشَر	رسوا/ذلیل	۴۶۲	پیشیم	سہ پہر
۴۴۵	زَر	روپیہ	۴۶۳	دیگر	عصر
۴۴۶	خَبَر	کپڑا	۴۶۴	مغرب	شام
۴۴۷	بَر	سونا بیان	۴۶۵	عشاء	عشاء
۴۴۸	سَر	ہینگنا	۴۶۶	روشنائی	ورشی
۴۴۹	سہکان	چاندنی	۴۶۷	تہاری	اندھیرا
۴۵۰	رہج	دن	۴۶۸	بام رنگ	پوچھٹے
۴۵۱	ہا	چاند	۴۶۹	سہر	سُرخ
۴۵۲	استال	ستارے	۴۷۰	زرد	زرد
۴۵۳	آزغان	آسمان	۴۷۱	نیل	نیلا
۴۵۴	شپ	رات	۴۷۲	اسپیت	سفید
۴۵۵	صباح	علی الصباح	۴۷۳	گئی	سفید
۴۵۶	سُہب	سویرا	۴۷۴	سیاہ	کالا
۴۵۷	گوریام	سیدہ سحر	۴۷۵	آسمانی	بفتقی
۴۵۸	بانگواہ	سحر	۴۷۶	سوز	سبز

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۴۷۷	سبزگ	سبزہ	۴۹۵	بائیات	کل
۴۷۸	کاہ	گھاس	۴۹۶	پونشی	پرسوں
۴۷۹	ریم	گھاس	۴۹۷	پرن پونشی	اترسوں
۴۸۰	بوٹنگ	جھاڑی	۴۹۸	پیشتر لوٹھی	پرسے اتسوں
۴۸۱	درشک	درخت	۴۹۹	اومیت	امید
۴۸۲	تاک	پتہ	۵۰۰	اوست	آسرا
۴۸۳	پن	"	۵۰۱	کیف	خمار
۴۸۴	باگ	باغ	۵۰۲	چارڈ	نشہ
۴۸۵	باگپن	باغبان	۵۰۳	طار	مدحوش
۴۸۶	جو	نالہ	۵۰۴	موج	موج
۴۸۷	چات	کتواں	۵۰۵	مورخانی	اُداسی
۴۸۸	پاس	پل	۵۰۶	موجر	"
۴۸۹	مساعت	گھنٹہ	۵۰۷	جورڈ	سزستی
۴۹۰	کترا	دقیقہ	۵۰۸	جیک	"
۴۹۱	دمان	دقت	۵۰۹	جند	خود
۴۹۲	راہ	راستہ	۵۱۰	فوک	نیا
۴۹۳	دگ	راستہ	۵۱۱	کین	پیرانا
۴۹۴	مردچی	آج	۵۱۲	سار	باہوش

اردو	لفظ	نمبر	اردو	لفظ	نمبر
بہادر	دلادری	۵۲۲	بیہوش	بے سار	۵۱۲
بزودی	لگوری	۵۲۳	جوانی	ورنائی	۵۱۳
کمزوری	نزوری	۵۲۴	بڑھاپا	پیری	۵۱۵
"	بھڑائی	۵۲۵	بچپن	لسانی	۵۱۶
کمی	کمی	۵۲۶	کبرسنی	مزنی	۵۱۷
زیادتی	گیشی	۵۲۷	صغیرستی	گستری	۵۱۸
بہتات	بازی	۵۲۸	بڑھائی	مستری	۵۱۹
دودھ پید	شیروپی	۵۲۹	طفلی	تیلی	۵۲۰
			"	شیرچی	۵۲۱

بلوچی شہادت نامی الفاظ

تعداد الفاظ ۱۰۰۰

مرتب کردہ :-

غوث بخش صابر

پیر محمد زبیرانی

نمبر	لفظ	اُردو
۱	خدا	خدا
۲	رسول	رسول
۳	قرآن	قرآن
۴	نوازش	نماز
۵	روشک	روزہ
۶	زکوٰۃ	زکوٰۃ
۷	حج	حج

نمبر	لفظ	اردو
۸	عید قربان	عید الضحیٰ
۹	خیرات	نیاز / خیرات
۱۰	مُلا	مُلا
۱۱	کتاب	کتاب
۱۲	تائیت	تعویذ
۱۳	دم	دم
۱۴	جھاڑ	دم
۱۵	سیت	مسجد
۱۶	طالب	طالب العلم
۱۷	بُجی	گلا کار و زینہ
۱۸	سرسا	فطرانہ
۱۹	شکرانہ	ہدیہ
۲۰	آبدست	استحاج
۲۱	وزنماز	وضو
۲۲	باتنگ	اذان
۲۳	دُرود	دُرود
۲۴	قرآن دارگ	رَدِ بلا کے لئے قرآن کے نیچے سے گذرنا
۲۵	قرآن بخشگ	فصل

لفظ	اُردو	نمبر
شک پال	توہمات	۲۶
جن	جن / بھوت	۲۷
پری	پری	۲۸
ساگ	براسایہ	۲۹
ذبیہ	دلو	۳۰
اسرار	سر	۳۱
بے نام	دہم کے باعث بُری چیز کا نام نہیں لیتے	۳۲
ذت	دو	۳۳
گوات	ایک دہی عارضہ	۳۴
ماس	اس کی ماہر	۳۵
لیب	گوات اتارنے کا عمل	۳۶
دھمال	آ	۳۷
آس آپ	آگ یا پانی کے ذریعے چور کی چوری کا سراغ	۳۸
گنگ آپ	پانی کے ذریعے فال لینا	۳۹
آس زبان	شعلوں سے فال لینا	۴۰
آس ہاپوک	آگ سوکن	۴۱
نام نگر وک	رات کو نمک کا نام لینا	۴۲
منپ کو رگ	رات کو نظر نہ آنا	۴۳

نمبر	لفظ	اردو
۴۴	شنبہ شانزدہ	ہفتہ اور سو لہویں کو خمس سمینا
۴۵	پال	قال
۴۶	چیلک ڈک	بچے کو نظر سے بچانا
۴۷	ٹھیک ٹھیک	ماہ صفر کے آخر میں گھر کو بھاڑنا
۴۸	مازگ	کھجور کے پتوں سے قال لینا
۴۹	بڑدست	جانور کی ہڈی کو دیکھ کر قال لینا
۵۰	نظر	نظر بد
۵۱	نظر بُر	اس کا علاج
۵۲	ہورنگ	خوردہ قبر
۵۳	درنگ بُر	زچہ کو درد سے نجات دلانا
۵۴	پشامک بُر	زکام کے علاج کا عمل
۵۵	گوانکو	عقب سے جاتے کو آواز نہ دینا
۵۶	داب بند	عرق خواب کرتا
۵۷	تیر بند	تیر اثر نہ کرنے کا تعویذ
۵۸	تیخ بند	تلوار کے اثر نہ کرنے کا تعویذ
۵۹	بندگ	مرد کو جماع سے بند کرنے کا تعویذ
۶۰	دپ بند	زبان بندی کا تعویذ
۶۱	چم بند لونک	بیٹائی کو بند کرنا

نمبر	لفظ	اردو
۶۲	موم آہن	ایک موسوم پتھر
۶۳	شامرز	سبز رنگ کا پتھر
۶۴	آسان پری	جنات سے بچاؤ
۶۵	مریمی	سرخ رنگ کا پتھر
۶۶	دار لیلہ	ایک ٹوڑکا
۶۷	حاک دوستی	" "
۶۸	گھوئی	" "
۶۹	لینار	حفظِ بلا
۷۰	دیکم حونی	قربانی
۷۱	بی بی سستی	ایک خاص خیرات جو صرف عورت کیلئے ہے
۷۲	اولانک	کشیدہ کار غلاف
۷۳	رگ	محفوظ
۷۴	دشتانک	خوش آمدید
۷۵	جہمبر	تفصیلی احوال
۷۶	احوال	احوال
۷۷	دوٹپائی	مختصر احوال
۷۸	پٹو شریک	ہمسایہ
۷۹	پٹو شریکی	ہمسائیگی

نمبر	لفظ	اردو
۸۰	میار	پنہ
۸۱	میاردار	پنہ دینے والا
۸۲	میارجہنی	پنہ میں آنا
۸۳	بے میار	گلو خداحی
۸۴	جہرگ	اجتماع
۸۵	دیوان	محفل
۸۶	لٹ بیر	بدل لینا
۸۷	میل	شکرکشی
۸۸	ھکل	لکارنا
۸۹	میڑھ	مستانا
۹۰	مڑک	مد مقابل
۹۱	منٹ	پنچ
۹۲	سیاہ کنگ	سیاہ کاری مرکب پانا
۹۳	سیاہ کار	بدکار / سیاہ کاری
۹۵	باہوٹ	پنہ گزین
۹۶	چیدہ	نشان
۹۷	ہوک	شہید کے برعکس

نمبر	لفظ	اردو
۹۸	ڈاہ	اطلاع
۹۹	ڈاہ آر/ڈاہی	پیغام رساں
۱۰۰	ڈاہ چیدہ	نشان پریم
۱۰۱	پھڑی	چندہ
۱۰۲	شرمانہ	عزت کا ہر جانہ
۱۰۳	تلام	امداد یا ہی
۱۰۴	ہستگی	مژدہ
۱۰۵	ہستگر	مژدہ رساں
۱۰۶	سرگرد	میراثوں کو نذرانہ
۱۰۷	شیگاہ	میزبانی
۱۰۸	وڈی	مشترکہ گوشت خوری
۱۰۹	وڈ	حصہ
۱۱۰	نشانگ	نشانہ
۱۱۱	کھوڑی	مشترکہ تفتیش
۱۱۲	نیاطی	رشتہ دار خاتون
۱۱۳	سیر سر	" "
۱۱۴	سپیت سر	بچے بالوں والی
۱۱۵	جیجا	بڑی بہن

نمبر	لفظ	اُردو
۱۱۶	سرگشت	سماجی نذرانہ
۱۱۷	پتھر	فرشِ ماتم
۱۱۸	شور	مردے کی غسل کی جگہ
۱۱۹	اول شام	پہلی رات
۱۲۰	سے شام	سو کم
۱۲۱	سیگ	محوگ
۱۲۲	زلف لایخ	بیود کا زلفیں اٹھالینا
۱۲۳	حاک شانی	ماتم کرتے وقت سر پرٹی ڈالنا
۱۲۴	پشتی	چادر
۱۲۵	سیر	شادی
۱۲۶	عارس	شادی بیاہ
۱۲۷	سانگ	سنگائی / منگنی
۱۲۸	سُفت	ختہ
۱۲۹	برگ	"
۱۳۰	جَنڈ سائی	بچے کا سر منڈانا
۱۳۱	کول	منّت ماننا
۱۳۲	منّت	"
۱۳۳	منگیر	مشرک شادی رچانے کا رسم

نمبر	لفظ	اردو
۱۲۴	جن	بارات
۱۳۵	جنتی بند	مہندی کی رسم
۱۳۶	دڑ کی جنتی	چپکے کی مہندی
۱۳۷	راس کی جنتی	ظاہر کی مہندی
۱۳۸	کورگان	دہا کے نہلا نے کی رسم
۱۳۹	لب	ولہ
۱۴۰	سر گرپ	دلہن کو بجانے والی عورت
۱۴۱	ڈھیلا	مد پے پٹھا ور کرنا
۱۴۲	زرشان	~
۱۴۳	ڈھل چاپ	دھول باجے
۱۴۴	ہدگ	دلیمہ
۱۴۵	تخت	سیج
۱۴۶	دیکم دیدار	منہ دکھائی
۱۴۷	شنگ	چھٹی
۱۴۸	نام بندی	نام رکھنے کی رسم
۱۴۹	چٹا بر گد	سنگائی کے لمبوں
۱۵۰	ساونک	دوٹھا
۱۵۱	بالور	دھن

نمبر	لفظ	اردو
۱۵۲	جانی	دہن کی سہلی
۱۵۳	ہالو	شادی کے گیت
۱۵۴	مال	شادی کا خرچ
۱۵۵	آؤتی	" "
۱۵۶	مَرک	موت
۱۵۷	سہہ کنڈن	نزع
۱۵۸	یاسین	سورہ یسین پڑھنا
۱۵۹	کپن	کفن
۱۶۰	شودوک	مردے کا غسل و نما/غسل
۱۶۱	مَشود	مردے کی جائے غسل
۱۶۲	لَحْد	لحد
۱۶۳	نیام گور	تدفین کی ایک قسم
۱۶۴	سیمی روچ	سوگم
۱۶۵	پاتہہ	فاتحہ
۱۶۶	پمتر	ماتم کدہ
۱۶۷	پرس	تعزیت
۱۶۸	موتک	ماتم کرنا
۱۶۹	مودگ	مرثیہ

نمبر	لفظ	اردو
۱۷۰	بجّار	شادی کا چنڈہ
۱۷۱	نٹ دیر	بدلہ
۱۷۲	ہون	خون / قتل
۱۷۳	ہڈ پریشی	دوسرے قبیلے میں ضم ہونا
۱۷۴	میار	طعن / تشبیہ
۱۷۵	سیاہ کنگ	بدکار پانا
۱۷۶	راہ بندگ	راستہ روکنا
۱۷۷	ہونی	قاتل
۱۷۸	باہوٹ	پناہ گزین
۱۷۹	ہکل دیگ	لکارنا
۱۸۰	مستاگ	مزدہ
۱۸۱	مہمانی	مہمانی / دعوت
۱۸۲	لوٹنگ	بلاوا
۱۸۳	پوڑی	قومی چنڈہ
۱۸۴	چھی	قومی تاوان ادا کرنا
۱۸۵	مساگ	مسواک
۱۸۶	سیر موغ	سُرمہ
۱۸۷	کجّ	کاجل

نمبر	لفظ	اردو
۱۸۸	سرخی	سرخی
۱۸۹	لیس	ایک خوشبو جو بالوں کے سنگا پر مستحق
۱۹۰	بوئی	خوشبو
۱۹۱	بہلول	ایک خوشبو
۱۹۲	لال تھان	ایک خوشبو
۱۹۳	باٹن	اُبٹن
۱۹۴	بک	مٹک
۱۹۵	عطر	عطر
۱۹۶	دُر الیک	ایک خوشبو
۱۹۷	پھیک	" "
۱۹۸	زباد	" "
۱۹۹	عنبر	عنبر
۲۰۰	زعفران	زعفران
۲۰۱	پانزیب	پانزیب
۲۰۲	حکن	کان کا زیور
۲۰۳	لشچی	بالی
۲۰۴	تھونج	طوق
۲۰۵	باھینک	چوڑیاں

نمبر	لفظ	اردو
۲۰۶	سیتی	چوڑیاں
۲۰۷	رستیں	کلائی کے منکے
۲۰۸	تلمی	” ” ”
۲۰۹	منگلی	کلائی کے زیور
۲۱۰	بول	نمقہ
۲۱۱	پھونزی	ناک کا زیور
۲۱۲	پسلی	بول
۲۱۳	پٹی	ریشمی پٹی
۲۱۴	جبار	بندے
۲۱۵	دُر	کان کے زیور
۲۱۶	والی	بالیاں
۲۱۷	قید	سر پہ پہننے کا زیور
۲۱۸	مندری	انگوٹھی
۲۱۹	تائیت	تعویذ
۲۲۰	گوگ	گلے کے زیور
۲۲۱	مچلی	نہلی
۲۲۲	جوک	گلے کا ہار نما زیور
۲۲۳	چوٹی	چوٹی

نمبر	لفظ	اردو
۲۳۴	چوٹی بند	پرانڈہ
۲۳۵	سیم کش	ٹانگ نکالنے کا آلہ زیور
۲۳۶	کچا بند	گلوبند
۲۳۷	بندوک	گلد بند
۲۳۸	کرچی	بنیر رنگ کے انگوٹھی
۲۳۹	چھلہ	انگوٹھی
۲۴۰	دیرہ	"
۲۴۱	بند	بغیر رنگ کی انگوٹھی
۲۴۲	کنڈگو	"
۲۴۳	چھتر	سیاح نما زیور
۲۴۴	دری	جمومر
۲۴۵	رہی	تکلی
۲۴۶	زیادوان	خوشبودان
۲۴۷	چنگو	ایک زیور
۲۴۸	لونگ	ٹانگ کا لونگ
۲۴۹	پادینک	کرپ
۲۵۰	لکھ	کانٹے
۲۵۱	کچی	ہار

نمبر	لفظ	اردو
۲۵۲	ہار	ہار
۲۵۳	لڑھ	ہار
۲۵۴	کنڈی	ہار
۲۵۵	گرانٹریگ	ہول
۲۵۶	مٹھرو	ہار کی قسم
۲۵۷	سربند	سربند
۲۵۸	دست پاک	رومال
۲۵۹	رومال	رومال
۲۶۰	لنگی	ریشمی دستار
۲۶۱	کوٹ	کوٹ
۲۶۲	صدری	واسکٹ
۲۶۳	پھاغ	پگڑی
۲۶۴	پھشتی	چادر
۲۶۵	سہر / تھنگو	سونا
۲۶۶	چاندی / زر	چاندی
۲۶۷	گلٹ	جٹ
۲۶۸	جرمنی / جبت	جبت
۲۶۹	ترا مو	تانبا / ایلومینیم

نمبر	لفظ	اردو
۲۷۰	سیہو/سرپ	سیسہ
۲۷۱	رک/پولاد	فولاد
۲۷۲	لوہ/آرسن	لوہا
۲۷۳	میٹ	چکنی مٹی
۲۷۴	ٹیل	تیل
۲۷۵	کھار	کھال/ایک سوڈا
۲۷۶	واد	نمک
۲۷۷	روگن	گھی
۲۷۸	چربی	جربی
۲۷۹	نان/نگن	روٹی
۲۸۰	گندیم	گجھوں
۲۸۱	برنج	چاول
۲۸۲	جو	جو
۲۸۳	زرت	جوار
۲۸۴	مکئی	مکئی
۲۸۵	باجری	باجرہ
۲۸۶	ارزن	ایک غلہ/چینا
۲۸۷	وان/گلہ	غلہ

نمبر	لفظ	اردو
۲۸۸	مرجان / سہر (سیاہ)	مرج
۲۸۹	انب چور	آمچور
۲۹۰	بزار / مصالحو	مصالحہ
۲۹۱	گینچ	دھنیا
۲۹۲	آپ	پانی
۲۹۳	آس	آگ
۲۹۴	گوات	ہوا
۲۹۵	حاک	مٹی
۲۹۶	گوڑی	ہار
۲۹۷	پھلوہ	ناک کازلیور
۲۹۸	پلک	ناک کازلیور
۲۹۹	باصینک	کٹریاں
۳۰۰	ٹمک	نگ
۳۰۱	گپ	چمپا
۳۰۲	لانٹی	ننھ نمازیور
۳۰۳	بچو	بچو
۳۰۴	کٹاؤگ	ایک زیور
۳۰۵	دشاں پاج	دانت کریدنے کا آلہ

اردو	لفظ	نمبر
گلے کا زیور	چُٹنب	۳۰۶
پیشانی پر سجانے کا زیور	شمس	۳۰۷
ایک زیور	لرزک	۳۰۸
پتیوں والا زیور	تا کو	۳۰۹
ایک زیور	کشتی	۳۱۰
کرے (ہاتھوں کے)	سنگہ	۳۱۱
ایک زیور	چمکلی	۳۱۲
ایک زیور	برگرہی	۳۱۳
بقچہ	بچہ	۳۱۴
زیورات کی مخصوص جگہ (سنگار)	جامدان	۳۱۵
کرتہ	پشک	۳۱۶
نشلوار	نشلوار	۳۱۷
دوپٹہ	سرگی	۳۱۸
قمیض	جامگ	۳۱۹
چادر	چادر	۳۲۰
جوتے / کفش	پازوار	۳۲۱
چل	چوٹ	۳۲۲
جوتے	کودش	۳۲۳

نمبر	لفظ	اردو
۲۲۴	موزہ	حیرا ہیں
۲۲۵	چوٹیل	چوٹی
۲۲۶	آنجک	ازار بند
۲۲۷	گڈنی	واسکٹ نما کوٹ
۲۲۸	ڈگلہ	" "
۲۲۹	ٹوپ	ٹوپی
۲۳۰	دستار	پگڑی
۲۳۱	چکن دوش	کشیدہ کئے ہوئے جوتے
۲۳۲	چنتہ	کپڑے رکھنے کا قہیلہ
۲۳۳	پیلک	" "
۲۳۴	لوٹھ	" "
۲۳۵	تشلوار بند	ازار بند
۲۳۶	پلو	آپل
۲۳۷	گدھ	کپڑا
۲۳۸	جیغ	کشیدہ کردہ گریبان
۲۳۹	گریوان	گریبان
۲۴۰	چھڈو	کشیدہ کردہ جیب
۲۴۱	جیو	جیب

اردو	لفظ	نمبر
آستین	آستین	۲۴۲
دامن	دامن	۲۴۳
برچک	بڑچک	۲۴۴
بغل کی پٹی (جو تکونی ہوتی ہے)	کچری	۲۴۵
نیفہ	نیفک	۲۴۶
پانچے	پادگ	۲۴۷
جھولی	گٹ	۲۴۸
پیرہن	پیراھن	۲۴۹
گشیدہ کی قسمیں	کتن	۲۵۰
"	لوپو	۲۵۱
"	چوڑ	۲۵۲
"	چوٹ	۲۵۳
"	سچکون	۲۵۴
"	کانٹلو	۲۵۵
"	کٹکو	۲۵۶
"	پیت ٹک	۲۵۷
"	چیلکو	۲۵۸
"	کالو	۲۵۹

اردو	لفظ	نمبر
کشیدہ کی قسمیں	مائی پشت	۳۶۰
"	ہانگڑو	۳۶۱
"	گنری	۳۶۲
"	توئی	۳۶۳
"	کپچی گل	۳۶۴
"	نال جھالار	۳۶۵
"	جیگ	۳۶۶
"	گل شانگ	۳۶۷
"	ہتلیگ	۳۶۸
"	کلپیر	۳۶۹
"	روک	۳۷۰
"	مات چک	۳۷۱
"	پاریب	۳۷۲
"	بک گھڑی	۳۷۳
"	چاردہی گل	۳۷۴
"	پٹری وار	۳۷۵
"	گل و بھالار	۳۷۶
"	زریشان ٹیک	۳۷۷

نمبر	لفظ	اردو
۲۷۸	پنخ کڈک	کشیدہ کی قسمیں
۲۷۹	کرمنز	"
۲۸۰	گریمبو	"
۲۸۱	تناک دزری	"
۲۸۲	ہیٹ زری	"
۲۸۳	گل مول	"
۲۸۴	گالی مور	"
۲۸۵	چار تناک	"
۲۸۶	گل ایر کش	"
۲۸۷	کنڈی گل	"
۲۸۸	ڈگار ووتج	"
۲۸۹	چورا	"
۲۹۰	شیشنگ	"
۲۹۱	موسم	"
۲۹۲	مرگی پانچ	"
۲۹۳	دوسوتی	"
۲۹۴	سہہ کٹک	"
۲۹۵	پنخ کٹک	"

نمبر	لفظ	اردو
۳۹۶	جھالار	کشیڈہ کی قسم
۳۹۷	تشیئر	نظم
۳۹۸	صوت	گیت
۳۹۹	زہریگ	ہزنیہ
۴۰۰	لیکو	"
۴۰۱	ڈیہی	لوک گیت
۴۰۲	ہالو	شادی بیاہ کے گیت
۴۰۳	لاڑوگ	"
۴۰۴	صوتی	گلوکار
۴۰۵	پہلوان	گائیک
۴۰۶	وش گش	خوش گلو
۴۰۷	گٹ	آواز
۴۰۸	رباب	رباب
۴۰۹	سرفندہ	سرنڈہ
۴۱۰	سرور	سارنگی
۴۱۱	دھبورہ	تھانپورہ
۴۱۲	ڈھل	ڈھول
۴۱۳	ڈکھڑ	ڈھولک کے ساتھ دوسرا ساز

نمبر	لفظ	اردو
۴۱۴	تار	تار
۴۱۵	گوک	ر
۴۱۶	گرو	نے
۴۱۷	نڑ	”
۴۱۸	سر	الخان نے
۴۱۹	دستانک	نڑ سر پر گائے جانیوالے نظم
۴۲۰	سزنا	شہنائی
۴۲۱	پونزک	شہنائی کی ایک قسم
۴۲۲	چاپ	تالی
۴۲۳	دو چاپی	دو تالیوں کی تھاپ
۴۲۴	سٹے چاپی	تین تال
۴۲۵	چار چاپی	چار تال کا رقص
۴۲۶	جھمر	رقص کی ایک قسم
۴۲۷	تاروی	”
۴۲۸	دریس	”
۴۲۹	ساز	ساز
۴۳۰	سر	سر
۴۳۱	ردم	تال

نمبر	لفظ	اردو
۴۳۲	دونلی	الغوزہ
۴۳۳	یکتارہ	ایکتارہ
۴۳۴	دلہ	گھڑا
۴۳۵	چنگ	جنگ
۴۳۶	نگن	روٹی
۴۳۷	برزخ	چاول
۴۳۸	بھٹ	بھات
۴۳۹	نارشت	سالن
۴۴۰	آپشک	شوربا
۴۴۱	وادآپ	شوربے کی ایک قسم
۴۴۲	برہنگ	بھنا
۴۴۳	سہرنگ	کاب
۴۴۴	سجی	جوار کی روٹی
۴۴۵	ڈوڈھی	چپاتی
۴۴۶	چھٹی	بریزن پر پکی روٹی
۴۴۷	بریزنی	کاغذی روٹی
۴۴۸	تینی	ریت میں پکی روٹی
۴۴۹	نشتی	

اردو	لفظ	نمبر
راکھ تلے پکی روٹی	پھرائی	۴۶۰
پتھر کی مدت "	کرفنو	۴۶۱
عام روٹی	پتیر	۴۶۲
خمیری روٹی	خمیر	۴۶۳
گڑ کے ساتھ پکی روٹی	بسری	۴۶۴
چوڑی	منجھر	۴۶۵
"	شرود	۴۶۶
پکے ہوئے خوشے	سبزک	۴۶۷
دانے / کیلیں	دانگو	۴۶۸
دانے	سانع	۴۶۹
ستو	ستو	۴۷۰
شوربا علی روٹی	تریت	۴۷۱
گوئن کا سالن	کچری	۴۷۲
املی کا شوربا	آمری	۴۷۳
آم کا شوربا	امب نارشت	۴۷۴
کھجوری	بھٹ و ماش	۴۷۵
—	گجک	۴۷۶
خرمائی کا شوربا	چمڑی	۴۷۷

لفظ	اردو	نمبر
چترک	بھنی ہوئی چربی	۴۷۸
خدریت	سوکھا گوشت	۴۷۹
غورما	قورما	۴۸۰
پشت	جو کے دانے بھنے ہوئے	۴۸۱
ڈلگ	دلیہ	۴۸۲
سر سوج	بھلے خوشے	۴۸۳
پھلہ	مکئی کے دانے	۴۸۴
حصیدلو	جواری کے نمکین دانے	۴۸۵
کولہ	ابلے ہوئے دانے	۴۸۶
ہمیرہ	گیہوں اور لسی کا مالیدہ	۴۸۷
گرفانہ	ایک قسم کا معجون	۴۸۸
دوشک	پھلوں کا مالیدہ	۴۸۹
زرشود	نمکین سوکھی مچھلی	۴۹۰
پالو	تربوز کا پکا ہوا نمکین بیج	۴۹۱
کوسرک	دال سوئیاں	۴۹۲
آچار	ایک خاص قسم کا کھانا	۴۹۳
موچکی	"	۴۹۴
کول	ٹمکیہ	۴۹۵

اردو	لفظ	نمبر
پیرانے	سی سرک	۴۹۶
بہت گھی کی روٹی	رچکا	۴۹۷
دودھ کی مصنوعات	شیلہ پنخ	۴۹۸
" "	خرود	۴۹۹
" "	نر خرود	۵۰۰
کاک	کاک	۵۰۱
کاک کی ایک قسم	کو کی	۵۰۲
موٹی روٹی	روٹ	۵۰۳
موٹی روٹی	درگڑ	۵۰۴
تنور کی روٹی	تندوری	۵۰۵
مونگ کا فالیدہ	ہقمر	۵۰۶
سوئیاں	فالیچہ	۵۰۷
پلاؤ	پلا	۵۰۸
چاول کی روٹی	بھور کی	۵۰۹
گرہالی کباب	کڑ چوٹی	۵۱۰
میٹھی ٹکیاں	ٹکی	۵۱۱
سیخ نان	سیخی	۵۱۲
رودے کا کباب	لڑو	۵۱۳

نمبر	لفظ	اردو
۵۱۴	پھنوں	—
۵۱۵	چورک	روٹی کا بڑا حصہ
۵۱۶	گوٹنگ	روٹی کا ٹکڑا
۵۱۷	زنب	لقمہ
۵۱۸	گلذب	گھونٹ
۵۱۹	مٹ	گھڑا
۵۲۰	منجھل	دیکھی
۵۲۱	چا جوش	کیتلی
۵۲۲	پیالہ	پیالہ
۵۲۳	طشت	رکابی
۵۲۴	پیران	برتن
۵۲۵	تنگڑو	چٹائی
۵۲۶	تھڈا	چٹائی
۵۲۷	تافغ	پتھر کا توا
۵۲۸	جنتر	چکی
۵۲۹	بشینک	بڑا دسترخوان
۵۳۰	شیکن	”
۵۳۱	پرزونک	دسترخوان

نمبر	لفظ	اردو
۵۲۲	کونٹ	دری
۵۲۳	ٹپٹر	نمدا
۵۲۴	تیکنی	دری کی ایک
۵۲۵	بڑزی	سامان رکھنے کا قالینی قصبہ
۵۲۶	غالی	قالین
۵۲۷	چیر گیش	بچھونا
۵۲۸	چراگ	چراغ
۵۲۹	جوگن	کونڈی
۵۳۰	ڈول	ڈول
۵۳۱	دان چوپ	کونڈا
۵۳۲	دریگ	عام دری
۵۳۳	لگن	لگن
۵۳۴	ڈنگ	بوتل
۵۳۵	کدح	کٹورا
۵۳۶	مشک	مشکیزہ
۵۳۷	کھلی	چھوٹا مشکیزہ
۵۳۸	کھٹ	چارپائی
۵۳۹	لحیف	رضائی

نمبر	لفظ	اردو
۵۵۰	آپدار	بالٹ
۵۵۱	آپ دار	گلاس
۵۵۲	کتنگ دان	پاییدان
۵۵۳	دیگدان	"
۵۵۴	دیز	مٹی کی دیگچہ
۵۵۵	دیگ	بڑا دیگ
۵۵۶	آوشک	گہری
۵۵۷	چھیت	کڑھیا
۵۵۸	ڈوئی	چمچہ
۵۵۹	نیاد	لبستر
۵۶۰	تڈی	چھوٹی پٹلی
۵۶۱	تڈو	"
۵۶۲	ربی	گڈری
۵۶۳	سبھری	زنگین فرش
۵۶۴	چتر	بچھونا
۵۶۵	سرچھ	سرہانہ
۵۶۶	گندل	گہری
۵۶۷	گدان	پاؤں کا بنا سرائیمہ

نمبر	لفظ	اردو
۵۶۸	کھٹ	کٹیا
۵۶۹	کاپر	سایان
۵۷۰	کوٹھو	مکان
۵۷۱	بان	مکان / کمرہ
۵۷۲	ماڑی	دو منزلہ عمارت
۵۷۳	تنبو	خیمہ
۵۷۴	تھالی	تھالی
۵۷۵	وٹو	بڑا کٹورہ
۵۷۶	چھارینک	پائیدان
۵۷۷	جاروپ	جھاڑو
۵۷۸	گہ شود	کپڑے دھونے کا ڈنڈا
۵۷۹	چمزد	کپڑا دھونے کا تختہ
۵۸۰	بھالو / تختو	" " "
۵۸۱	گنگ	پتھر کے پائیدان
۵۸۲	گیش	چھلنی
۵۸۳	دلو	مٹکا
۵۸۴	کونزہ	مٹکی
۵۸۵	گنگائی	صراحی

نمبر	لفظ	اردو
۵۸۶	سورنٹری	تورنی سیخ
۵۸۷	ڈکونک	مصالحہ پینے کا پتھر / سل بٹا
۵۸۸	ڈانک	" " " "
۵۸۹	ڈانک	" " " "
۵۹۰	مٹک	" " " "
۵۹۱	نال دان	اونار رکھنے کا خیلہ
۵۹۲	استرخدان	شیونک بکس
۵۹۳	بشکری	چھوٹا سا بغیچہ
۵۹۴	ناسدان	لنوار کی ڈبیر
۵۹۵	سیر موغدان	سرمہ دانی
۵۹۶	داہلی	ڈبیر
۵۹۷	تب	بخار
۵۹۸	گھگ	کھانسی
۵۹۹	پشانک	زکام
۶۰۰	ڈاک	طاعون
۶۰۱	سیہ تپ	معیادی بخار
۶۰۲	کولنج	کولنج
۶۰۳	جان درو	جسم ٹوٹنا

اردو	لفظ	نمبر
شبنہ بخار	شپ تپ	۶۰۴
سہ روزہ بخار	سے تا کی	۶۰۵
باری کا بخار	شتم تپ	۶۰۶
ملیریا	تپ رزگ	۶۰۷
مونہ	گور پیناؤ	۶۰۸
کینسر	ریل	۶۰۹
پچیس	سنگ و پیچ	۶۱۰
یرقان	زرد دلی	۶۱۱
تلی بڑھ جانا	دلی	۶۱۲
خہ	سہرک	۶۱۳
چیچک	گر نیپ	۶۱۴
کالی کھانسی	دھڑ	۶۱۵
مونیا دکھ آنا	سبارک	۶۱۶
دباہ	دین	۶۱۷
ایک منہ دہیاری	ترہ نیک	۶۱۸
دوا	درمان	۶۱۹
سرسام	سہرہ	۶۲۰
جڑی بوٹیوں کی دوا	سہلک	۶۲۱

نمبر	لفظ	اردو
۶۳۲	پوست	کھال پھانا
۶۳۳	دُ آگ	داغ کے ذریعے علاج
۶۳۴	تڑکھل	چھوٹے داغ
۶۳۵	چہر	بھارت دینا
۶۳۶	چالک	ٹوٹی ہڈیوں کو جوڑنے کا پلستر
۶۳۷	ساٹ	" " " "
۶۳۸	گل مود	" " " "
۶۳۹	گوہک	ایک طریق علاج
۶۴۰	تیر ریج	" " "
۶۴۱	نیمون	یہ ایک وہی بیماری
۶۴۲	سوچکی	ایک خوشبو
۶۴۳	پھلی	ایک دوا
۶۴۴	دودھ	پوست
۶۴۵	ازگندہ	جڑمی بوٹی
۶۴۶	پہن پھلی	" "
۶۴۷	مایہ صوط	" "
۶۴۸	کلپورہ	" "
۶۴۹	چار مانگ	گاؤ زبان

اردو	لفظ	نمبر
آنت اترنا	نانگ	۶۴۹
سر درد	سر درد	۶۵۰
نہ کام	سر ریخ	۶۵۱
در دہیم سر	نیم سر	۶۵۲
در چشم	لوتی	۶۵۳
منہ کا لیٹھا ہونا / فالج	باد لگام	۶۵۴
نزلہ	نظر لو	۶۵۵
دھند	مشر	۶۵۶
آنکھوں کا ایک مرض	انب	۶۵۷
آنکھ میں پھٹا	پھل	۶۵۸
پڑ بال	چھپر	۶۵۹
اندھا	کور	۶۶۰
معذور پاؤں سے	منہ	۶۶۱
لنگڑا	لنگ	۶۶۲
چھپاکی نکلنا	پھرتو	۶۶۳
داد	گر	۶۶۴
فالج	ادرنگ	۶۶۵
ایک پھوڑا	تلی	۶۶۶

نمبر	لفظ	اردو
۶۶۷	شیمک	ایک پھوڑا
۶۶۸	سوکھا	بوا سیر کے موکے
۶۶۹	بوا سیر	بوا سیر
۶۷۰	ربخ	تشدق
۶۷۱	منگون	رگ اترنا / عرق النساء
۶۷۲	کوه	مسانہ کی پھری
۶۷۳	رہی / بے نام	ایک مہلک پھوڑا
۶۷۴	نمر	چنبیل
۶۷۵	ڈھٹی	انگلی کا پھوڑا
۶۷۶	خرچہ	ایک سخت پھوڑا
۶۷۷	ناسور	ناسور
۶۷۸	گوڑ سوچ	بد مضمی / سینے کا جلنا
۶۷۹	چلندر	جلندہ
۶۸۰	مح	کھجور کا مدخت
۶۸۱	نا	کھجور
۶۸۲	کلونٹ	کچا پکا کھجور
۶۸۳	گش	کھجور کا پیوند
۶۸۴	ہینگ	کھجور کی خراب فصل

نمبر	لفظ	اردو
۶۸۵	حکیم	گش کا گچھا
۶۸۶	کوش	کھجور کے تلے کا گودا
۶۸۷	ڈولکو	کھجور کے درخت کا بلند حصہ
۶۸۸	ریش	کھجور کے پتے
۶۸۹	کرز	کھجور کی شاخ
۶۹۰	کھپوگ	کرز کا نشان
۶۹۱	لمپش	خالی خشک خوشے
۶۹۲	کازک	لمپش کا تنا
۶۹۳	ہوش	گچھے
۶۹۴	ہولمب	چھوٹے ٹھٹھے
۶۹۵	گر رک	کھجور کے ابتدائی پتے
۶۹۶	سٹر	نا قابل پیوند
۶۹۷	مح گش	پیوند کرنے کا موسم
۶۹۸	پیک	کچا پھل
۶۹۹	رنگ	کھجور پر رنگ آنا
۷۰۰	گوائی	رنگ کے موسم کا اعلان
۷۰۱	پوگس	ادر کے پھل
۷۰۲	ریکی	کھجور کی ایک قسم

نمبر	لفظ	اردو
۷۰۳	سوراپگ	کھجور کی ایک قسم
۷۰۴	پیش تا	کھجور کی اگینی فصل
۷۰۵	وردو	خود رد
۷۰۶	ایہ حث	آمین کا خاتمہ
۷۰۷	چٹ پور	کھجور اُتارنا
۷۰۸	روپ	کھجور چلنے کا عمل
۷۰۹	پارنجی	ایک میزبانی کی رسم
۷۱۰	کوت	کھجور کے ڈھیر
۷۱۱	شگنر	کھجور کے گودا سم بنانا
۷۱۲	چہکی	پارنجی کا نذرانہ
۷۱۳	شکرمی	کھجور کی قسم
۷۱۴	گوئزلی	"
۷۱۵	گوک نا	"
۷۱۶	آپ دندان	"
۷۱۷	سہر آپ دندان	"
۷۱۸	کلیرو	"
۷۱۹	حسینی	"
۷۲۰	وش کلونٹ	"

نمبر	لفظ	اردو
۷۲۱	پس	کھجور کی قسم
۷۲۲	رد گئی	"
۷۲۳	گوزنباو	"
۷۲۴	دشتماری	"
۷۲۵	سوزلقی	"
۷۲۶	رَبّی	"
۷۲۷	رینگنو	"
۷۲۸	سبز	"
۷۲۹	کُترِ با	"
۷۳۰	حشیج	"
۷۳۱	پیو	"
۷۳۲	بیگم جنگی	"
۷۳۳	چپ شک	"
۷۳۴	حلینی	"
۷۳۵	پش پاگ	"
۷۳۶	چانگال	کھجور کی مصنوعات
۷۳۷	مَدَر	حلوہ
۷۳۸	بھنڈی	کھجور کی مصنوعات

نمبر	لفظ	اردو
۷۳۹	کیو	کھجور کی مصنوعات
۷۴۰	ھنی	"
۷۴۱	لڑ	"
۷۴۲	پیش بند	"
۷۴۳	انترچ	"
۷۴۴	لگتی	"
۷۴۵	دز پنڈ	"
۷۴۶	گتلی	"
۷۴۷	سندلشت	"
۷۴۸	موج	"
۷۴۹	ہینرک	"
۷۵۰	پات	چیش کی مصنوعات
۷۵۱	گورپات	"
۷۵۲	پاچک	"
۷۵۳	گرکو	"
۷۵۴	سند	"
۷۵۵	کندہ	"
۷۵۶	کیات	"

نمبر	لفظ	اردو
۷۵۷	کٹور	کھجور کے پتوں کی مصنوعات
۷۵۸	مسلمہ	کھجور کے پتوں کی چپی
۷۵۹	سواس	کھجور کے پتوں سے بنی ہوئی چیزیں
۷۶۰	ترکل	"
۷۶۱	بنزبانی	"
۷۶۲	تور	"
۷۶۳	اوپند	"
۷۶۴	سپت	"
۷۶۵	پور	"
۷۶۶	سچ	"
۷۶۷	تیج	"
۷۶۸	چک	"
۷۶۹	روت	"
۷۷۰	سچکان	"
۷۷۱	رہدگ	"
۷۷۲	سورگ	"
۷۷۳	جوال	اُون کی مصنوعات
۷۷۴	تیجی	"

نمبر	لفظ	اردو
۷۷۵	حرجین	خرجین
۷۷۶	کونٹ	بالوں کی درمی
۷۷۷	مٹھنی	"
۷۷۸	ہمیان	کمر بند
۷۷۹	نالہ دان	اسباب ڈالنے کا تھیلہ
۷۸۰	زورٹ	پوستین
۷۸۱	تورگ	تھیلہ
۷۸۲	گوالگ	بورا
۷۸۳	گوچان	تھیلہ
۷۸۴	ڈپٹی	شال
۷۸۵	پیل	ایک خاص قسم کا دوپٹہ
۷۸۶	مہنا	ریشمی دوپٹہ
۷۸۷	چکن درچ	کشیدہ کردہ جوتے
۷۸۸	منابس	بلوچی چادر
۷۸۹	چوٹ	چپل
۷۹۰	کپ	میان
۷۹۱	امپان	آٹا رکھنے کا تھیلہ
۷۹۲	بدگان	"

نمبر	لفظ	اردو
۷۹۲	گردم	چمڑے کا پتھر
۷۹۳	اینزک	لسی کا مشکیزہ
۷۹۵	نِک	گھی کا مشکیزہ
۷۹۶	مشک	پانی کا مشکیزہ
۷۹۷	کھلی	چھٹا مشکیزہ
۷۹۸	دبّہ	تیل دان
۷۹۹	تیرکمان	کمان
۸۰۰	توپک	سندوق
۸۰۱	کارچ	چھڑا
۸۰۲	کامار	کسار
۸۰۳	جمبیا	دودھاری
۸۰۴	وتاچ	پستول
۸۰۵	تیر	تیر
۸۰۶	حابہ	ترکش
۸۰۷	کمرنبہ	کمرنبہ
۸۰۸	زرہ	زرہ بختہ
۸۰۹	اسپر	دھال
۸۱۰	نیزگ	نیزہ

نمبر	لفظ	اردو
۸۱۱	گٹ	ایک ہتھیار
۸۱۲	شم	"
۸۱۳	تفیل	رائفل
۸۱۴	دبا ڈری	دلی بندوق
۸۱۵	دونالی	دونالی
۸۱۶	رُخدار	ایک قسم کی بندوق
۸۱۷	لہری	" "
۸۱۸	س	" "
۸۱۹	میر خانی	" "
۸۲۰	پلیتہ دار	" "
۸۲۱	نری	بندوق کا نال
۸۲۲	گنداخ	بندوق کی لکڑی
۸۲۳	گھوٹا	بندوق کا گھوٹا
۸۲۴	نظر گر	بندوق کا نشان
۸۲۵	ٹوپی	ٹوپی
۸۲۶	مکو	بندوق کی یارود دان
۸۲۷	مرد پناہ	بندوق کا ایک آلہ
۸۲۸	ہتھی	بندوق کے چھلے

نمبر	لفظ	اردو
۸۲۹	تیردان	تیر رکھنے کی جگہ
۸۳۰	درمان	بارود
۸۳۱	کیل	ناپ
۸۳۲	غالب	تیر بنانے کا قالب
۸۳۳	تہی	بارود کو سبذوقی کے اندر بند کر دینا
۸۳۴	بجی	کارک
۸۳۵	گز	گز
۸۳۶	گوڈل	گولیاں
۸۳۷	زہم	تلوار
۸۳۸	مشت	تلوار کا دستہ
۸۳۹	میان	نیسام
۸۴۰	نیک	تلوار کی نوک
۸۴۱	پاکا	تلوار کی پشت
۸۴۲	رہ	تلوار کی دھار
۸۴۳	لٹ	لاٹھی
۸۴۴	لور	لوم چڑھی لاٹھی
۸۴۵	تبر	کھنڈا
۸۴۶	تبر زین	کھنڈاڑی

نمبر	لفظ	اُردو
۸۴۷	سنجر	خنجر
۸۴۸	چلمک	چھماق
۸۴۹	آنٹ	آنٹ
۸۵۰	گھوڑوم	ہنٹر کی ایک قسم
۸۵۱	چڑی	چھڑی
۸۵۲	گول	غلیل
۸۵۳	اسپ	گھوڑا
۸۵۴	بور	گھوڑے کی قسم
۸۵۵	نیل	"
۸۵۶	سمند	"
۸۵۷	مشکی	"
۸۵۸	نہین	نہین
۸۵۹	تساب	رکاب کی رسی
۸۶۰	ہرجین	خرجین
۸۶۱	زیان	گھوڑا
۸۶۲	مادیان	گھوڑی
۸۶۳	تمازی	عربی
۸۶۴	بیرزی	بلوچی گھوڑا

نمبر	لفظ	اردو
۸۶۵	کیت	خٹلی
۸۶۶	بہان	بھپھرہ
۸۶۷	رکیب	رکیب
۸۶۸	دوال	دوال
۸۶۹	دھبی	دھبی
۸۷۰	تنگش	گھوڑے کے تنگ
۸۷۱	بالاتنگ	اوپر کا تنگ
۸۷۲	دست واگ	نگام
۸۷۳	سرواگ	"
۸۷۴	زبانو	کڑیاں
۸۷۵	جیل	گھوڑے کے پاؤں کے جیل
۸۷۶	کیبہ	گھوڑے کو قید کرنے کا رسہ
۸۷۷	گنگ میھ	گھوڑے کا اینٹ
۸۷۸	تھیرغ	تویرا
۸۷۹	ریزنہ	گھوڑے کی رسی
۸۸۰	آخر	گھوڑے کو چارہ ڈالنے کی جگہ
۸۸۱	کدیم	گھوڑے کی خوراک
۸۸۲	خرخرہ	گھوڑے کو کھلانے کا آواز

۸۸۰	سجری خمر	چولدار جھول
۸۸۲	جمل	گھوڑے کا جھول
۸۸۵	نال	گھوڑے کے نال
۸۸۶	سینہ بند	سینہ بند
۸۸۷	چابک	چابک
۸۸۸	کسٹری	گھوڑے کو ایڑھ لگانا
۸۸۹	دوگانہ	دو لٹی
۸۹۰	بورتاشی	گھوڑے کا دھڑ
۸۹۱	بور بخشی	گھوڑے کو بخشنا
۸۹۲	بور بنام	سریل / سو
۸۹۳	جیلو	گھوڑے کے پھر کا بچلنا
۸۹۴	رخش	اعلیٰ قسم کا گھوڑا
۸۹۵	مہری	دوڑنے والا اونٹ
۸۹۶	پھا کرٹو	اونٹ کا پالان
۸۹۷	کجاوگ	عماری
۸۹۸	جماڑ	اونٹ کا تیز چلنا
۸۹۹	گورغ	سفید یا سرخ پہاڑی

نمبر	لفظ	اُردو
۹۰۰	شیر	پکی مٹی کی پہاڑی
۹۰۱	تپہر	پہاڑوں کا سلسلہ
۹۰۲	ہشتی	عیند چوٹی
۹۰۳	درنگ	دھلوان
۹۰۴	کرود	پہاڑ کا چھبہ نما حصہ
۹۰۵	کندگ	کم مرتفع چٹھڑائی
۹۰۶	تلمب	پہاڑ کی محفوظ آڑ
۹۰۷	تلانگ	چٹان
۹۰۸	تلار	"
۹۰۹	تلت	دشوار گزار پہاڑی راستہ
۹۱۰	رہ نخ	"
۹۱۱	گر	غیر مرتفع راستہ
۹۱۲	تنک	درہ
۹۱۳	تل	پہاڑوں کے درمیان زمین
۹۱۴	سُنٹ	پہاڑ کا موڑ
۹۱۵	گٹ	بلند راستہ
۹۱۶	تنگر	چٹان کی قسم
۹۱۷	بھونہرو	پانی کی تقسیم گاہ

نمبر	لفظ	اردو
۹۱۸	رود	آتھائی سخت پھٹان
۹۱۹	کشک	پگڈنڈی
۹۲۰	مانتر	موڑ
۹۲۱	زنگ را	پہاڑی راستہ
۹۲۲	گبرنید	تاریخی گبرنید
۹۲۳	کورنگار	پہاڑی پانی کی نکاسی کا راستہ
۹۲۴	نگار	نالہ
۹۲۵	چیر	پہاڑی نالہ
۹۲۶	شانگ	گر سے چھوٹا نالہ
۹۲۷	پاینج	پانی کا راستہ
۹۲۸	شیلہ	بارانی پانی کی نکاسی
۹۲۹	رگام	موسم برسات
۹۳۰	بشام	سادن کا موسم
۹۳۱	سنج	شفق
۹۳۲	نود	گھٹا
۹۳۳	کوکھ	بادل
۹۳۴	گیتلو	پلے بادل
۹۳۵	گھاہر	کالی گھٹائیں

نمبر	لفظ	اردو
۹۳۶	پھٹہ	چھدرے بادل
۹۳۷	شینک	ہلکے بادل
۹۳۸	استین	سفید بادل
۹۳۹	جرٹ	بادل
۹۴۰	جینہر	موسلا دھار بارش
۹۴۱	پٹر	بوندا باندی
۹۴۲	آف بند	برف باری کا موسم
۹۴۳	جڑ سا	بادلوں کا سیلہ
۹۴۴	ڈنگا	دور سے نظر آئینوالی برسات
۹۴۵	لانٹ	چمک
۹۴۶	روہو	سخت سردی
۹۴۷	شمال	جلتی بجھتی روشنی
۹۴۸	میررانک	جلتی بجھتی لو
۹۴۹	لنگ	نخیف چمک
۹۵۰	جٹشک	ستاروں کی چمک
۹۵۱	چٹیک	بھلی کی چمک
۹۵۲	شہیم	بھلی کی چمک
۹۵۳	گرڈشک	تیز روشنی

نمبر	لفظ	اردو
۹۵۳	ڈک	سردی کی لہر
۹۵۵	تہا رگوات	بگولا
۹۵۶	پتک	نیم سحر
۹۵۷	چنگ	موسم سرما
۹۵۸	بند	پانی کا بند
۹۵۹	نو کاف	سیلاب کی پہلی دھار
۹۶۰	سیر آف	آبپاشی
۹۶۱	چکل	چھوٹا پہاڑی چشمہ
۹۶۲	کافی	چشمہ
۹۶۳	گوڑم	پانی کا گہرا گڑھا
۹۶۴	کتب	”
۹۶۵	لیپ شانک	ندی کے نشانات
۹۶۶	سما آف	پانی کی کمی
۹۶۷	ہوشام	سخت پیاس
۹۶۸	کلمیات	منہدم کنواں
۹۶۹	گران مادل	بہت ہی قیمت
۹۷۰	درگپ	جسکی باتوں سے موتی جھڑتے ہیں
۹۷۱	پل گد	صاف ستھرے کپڑوں والا

اردو

لفظ

نمبر

معلوم	بے چارہ	۹۷۲
بیش قیمت بچہ	تنگویں بچ	۹۷۳
بیش قیمت بھائی	تنگویں برات	۹۷۴
مہربان باپ	عارفین پت	۹۷۵
مقدس ماں	لکھیں مات	۹۷۶
نکما	بے سنج	۹۷۷
رنجیدہ	جک	۹۷۸
مشکیز کا پیوند	کک	۹۷۹
کڑی کا گلاس	کالو	۹۸۰
بد بخیل	بکٹ	۹۸۱
محبوبہ	مہلیج	۹۸۲
چاند کو شرمانے والی محبوبہ	مہ توں	۹۸۳
" " "	مہہ بلج	۹۸۴
مدطر	زبا و مال	۹۸۵
ایک مکتب فکر	چرگری	۹۸۶
ذکر	ذکر	۹۸۷
ایک ہی وار میں کام تمام	یک زد	۹۸۸
نشاچی	ٹک تیر	۹۸۹

نمبر	لفظ	اُردو
۹۹۰	دِ پاور	زبان دراز
۹۹۱	یک زبان	ایک زبان
۹۹۲	یک راہ	ایک ہی راہ کے حامل
۹۹۳	کرس	کشتی کو کشتی سے باندھنا
۹۹۴	دل پدرو	عمزدہ
۹۹۵	دل دور	دُکھی
۹۹۶	دل گراں	رنجیدہ خاطر
۹۹۷	زہیر	اُداس
۹۹۸	یک قرار	اٹل
۹۹۹	سرتیر	پہلا تیر
۱۰۰۰	سر سید	سر پہ باندھنے کی پٹی

ہلوچی

سماجی معاشرتی اور طبقاتی وکروہی

مقادات سے متعلق الفاظ -

تعداد الفاظ ۱۰۰۰

مرتب کردہ :-

۱ - غوث بخش صاحب

۲ - پیر محمد زبیرانی

معاشرت

نمبر	لفظ	اردو
۱	مردم	آرمی
۲	مردین	مرد
۳	جنین	عورت
۴	چک	بچہ
۵	بچک	لڑکا
۶	جھنگ	لڑکی

اردو	لفظ	نمبر
طفل	بچہ	۷
شیر خوار	شیر پرچ	۸
گھر	لوگ	۹
مکان	گرس	۱۰
مقام قیام	حاضیکین	۱۱
گھر	دوار	۱۲
محلہ	مینگ	۱۳
علاقہ	دماگ	۱۴
"	ڈبھیہ	۱۵
"	اکلیہ	۱۶
سماج	راج	۱۷
قبیلہ	تمن	۱۸
خانہ ان	کھول	۱۹
"	کھم	۲۰
عزیز	سیاد	۲۱
ہم چشم	سیال	۲۲
عزیز	عازیزہ	۲۳
قوم	قوم	۲۴

نمبر	لفظ	اردو
۲۵	میر	معزز
۲۶	سروار	سردار
۲۷	ٹکری	سر بھگدور دہ
۲۸	سردک	سربہاہ
۲۹	سرکردگ	شخصیت
۳۰	نیاد	نشت
۳۱	دیوان	مجلس
۳۲	میٹھ	میل
۳۳	مراگاہ	محفل
۳۴	سیالدار	ہم چشمی
۳۵	جنگ	جنگ
۳۶	لٹھ	مارکا بدلہ
۳۷	بیر	بدلہ
۳۸	مرک	موت
۳۹	زند	زندگی
۴۰	پکڑ	اشتراک
۴۱	پکلی	ایک ہی خاندان کے فرد
۴۲	پارہ	معد

نمبر	لفظ	ہمایہ
۴۳	ہمایہ	ہمایہ
۴۴	ہماہ	ساتھی
۴۵	ہرات	بھائی
۴۶	ہرازک	ہتیجہ
۴۷	گہار	ہین
۴۸	گہار زانک	بھانجا
۴۹	ناکو	چچا
۵۰	وٹی	ساس
۵۱	دشتار	منگیتہ
۵۲	بازو	منگہ
۵۳	بدل	قرض / بدلہ
۵۴	نشار	بھابی / بہو
۵۵	زیز کیچ	سالی
۵۶	زال	عورت / بیوی
۵۷	تری	خالہ
۵۸	دوستدار	محبوب
۵۹	ہنبل	"
۶۰	ہبلج	"

نمبر	لفظ	اردو
۶۱	شکت	سنگ
۶۲	پرورش	شکت
۶۳	سوب	فتح
۶۴	گردارہ	داروگیر
۶۵	سہل	صلح
۶۶	ایمن	امن
۶۷	آسرات	آرام
۶۸	سیرط	برگر
۶۹	مرکہ	برگر / دغد
۷۰	منت	منت
۷۱	کوش	قتل
۷۲	گوپگ	معاون
۷۳	ھڈ	اعلیٰ نسب
۷۴	ذات	ذات
۷۵	نسب	نسب
۷۶	کسب	روزگار
۷۷	کمال	مکمل
۷۸	کرد	کارکردگی

اُروو

لفظ

نمبر

کام
بہتر
خاب
بُرا
گمراہکار
شتر
گندگ
بد
بدراہ۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳زمینداری

زمیندار

زمیندار

۸۴

باری

بزرگ

۸۵

"

راہک

۸۶

"

لٹھنید

۸۷

شراکت دار

شریک

۸۸

شریک

بڈی

۸۹

نائب مہتر

امین

۹۰

"

میہ شرقی

۹۱

نقد / جنس عوضانہ

بڈ

۹۲

ٹھیکہ دار

زمالدار

۹۳

زمین کی قسم

ڈال

۹۴

نمبر	لفظ	اردو
۹۵	کیڑی	بُربری زمین
۹۶	سول	ہل چلانے کا عمل
۹۷	لیٹ	"
۹۸	بھاڑا	"
۹۹	اور	ہل کی لکیریں
۱۰۰	پل	"
۱۰۱	سدی	بغیر بارش ہوئی ہوئی فصل
۱۰۲	نڑ	بیج بوئے کا نل
۱۰۳	ٹوپی	قیمت
۱۰۴	نڑنج	نڑ سے لیا ہوا بیج
۱۰۵	چٹنج	چٹا
۱۰۶	ہٹرنج	خشک زمین پر چٹا
۱۰۷	مورخ	ضائع شدہ بیج
۱۰۸	سک	بحری دالہ زمین
۱۰۹	کور زمین	غیر آباد خرابہ
۱۱۰	کھل	کھری
۱۱۱	کرسم	کھری کی قسم
۱۱۲	گواز	ہاتھ سے ناپنے کا پیمانہ

نمبر	لفظ	اردو
۱۱۳	سر مرد	قد آدم
۱۱۴	تیر دور	بندوبی کی گونی
۱۱۵	فنگار	منی کا ظرف
۱۱۶	پاد	قدموں سے پھینٹ
۱۱۷	ھبہ	۳ تاس مدت
۱۱۸	کنوٹ	۶ تاس مدت
۱۱۹	نیم منہ گام	۱۲ تاس مدت
۱۲۰	لوچی	کاریر کا چشمہ
۱۲۱	گبانہ	کاریر کا گہرا حصہ
۱۲۲	نہبور	کاریر کی سرنگ
۱۲۳	ردینہ	کاریر کا نالہ
۱۲۴	سرچاخ	"
۱۲۵	شون	کاریر کا حوض
۱۲۶	سڑ	"
۱۲۷	مشچک	سینچے کا مل
۱۲۸	مشچوک	سینچے والا
۱۲۹	ڈل	پہاڑی زمین
۱۳۰	ڈال بار	سیلابی زمین

نمبر	لفظ	اردو
۱۳۱	مَٹ بال	سیلابی مٹی
۱۳۲	ڈاک	سفید زمین
۱۳۳	ڈوڈک	غیر محذوب زمین
۱۳۴	مَٹ کرک	بربر زمین
۱۳۵	شور	شور زمین
۱۳۶	ریک مال	ریستی زمین
۱۳۷	سیہ زمین	سیاہی مائل زمین
۱۳۸	سُہر زمین	سرخ مائل زمین
۱۳۹	کچ	قطعہ زمین
۱۴۰	بَست	"
۱۴۱	لوپ	پہاڑیوں سے گھری ہوئی زمین
۱۴۲	کورک	چٹانی زمین
۱۴۳	شَر	کارپز سے آباد
۱۴۴	سرگرم	جانب کوہ حصہ زمین
۱۴۵	بنگہ	نشیبی زمین
۱۴۶	سَر	سطح مرتفع
۱۴۷	پیشا	گہری نشیبی زمین
۱۴۸	مُشنر	کھائی

اردو	لفظ	نمبر
مٹی کے پیڑے	دوبا	۱۴۹
چکنی مٹی	مٹ	۱۵۰
"	میٹ	۱۵۱
کابل کاشت نمی	ریج	۱۵۲
فقط ا	تلو	۱۵۳
ڈھیر	جھپ	۱۵۴
آثار قدیمہ	دنب	۱۵۵
مٹی کے قریب کی زمین	بیزٹ	۱۵۶
آباد	آبات	۱۵۷
پانی سیٹنے کی جگہ	آب دار	۱۵۸
سیراب	آپنیک	۱۵۹
آبشار	آپسار	۱۶۰
پانی کی روک	آپ بند	۱۶۱
منبع	آپ سر	۱۶۲
نہ محفوظ کرنا	آڈھائی	۱۶۳
"	آڈٹ	۱۶۴
زمین	ڈگار	۱۶۵
کسان	دہقان	۱۶۶

نمبر	لفظ	اردو
۱۶۷	بزرگ	باری
۱۶۸	کشار	نصل
۱۶۹	توم	بیج
۱۷۰	کدھ	کھاد
۱۷۱	ننگار	ہل
۱۷۲	آپ	پانی
۱۷۳	ردن	کٹائی
۱۷۴	موش	گہائی
۱۷۵	گوڑائی	گوڑائی
۱۷۶	گوہٹ	گہائی
۱۷۷	مالہ	سہاگہ
۱۷۸	پایل	زمین نرم کرنا
۱۷۹	جوان	کھلیان
۱۸۰	ہوشگ	خوشہ
۱۸۱	گت	بھوٹ
۱۸۲	لاب	کٹائی کا موسم
۱۸۳	لائی	مزدوری پر کٹائی
۱۸۴	رونبو	پنیری کی سفتی

بھوسہ	چھگ	۱۸۵
زمین ہموار کرنے کا آلہ	کین	۱۸۶
خشک زمین پر کاشت	گرڑ	۱۸۷
آپیش	سیاہ آپ	۱۸۸
بارانی	حشکا وگ	۱۸۹
کنواں	چات	۱۹۰
"	کھن	۱۹۱
آبرسانی کی قسم	سکاریز	۱۹۲
پانی کا گہرا گڑھا	گوڑم	۱۹۳
درانقہ	فشی / داس	۱۹۴
پنجباری	بھن	۱۹۵
"	جو پاک	۱۹۶
تیج	دان	۱۹۷
ذخیرہ	انبسار	۱۹۸
لورا	کھٹا	۱۹۹
"	گوالگ	۲۰۰
کھڑی کی قسم	کھسلی	۲۰۱
کاسہ سیر	کاسگ	۲۰۲

ٹوپہ	۲۰۳
ٹپکی	۲۰۴
چوڑا	۲۰۵
ارہٹ	۲۰۶
کودہ	۲۰۷
ششک	۲۰۸
پنچک	۲۰۹
چارک	۲۱۰
ہنک	۲۱۱
دوہر	۲۱۲
جانی	۲۱۳
کوئل	۲۱۴
کرورگ	۲۱۵
بند	۲۱۶
گھنٹہ	۲۱۷
بلک	۲۱۸
سیاہ دھکار	۲۱۹
کڑب	۲۲۰
سم اسیر وزن	
ٹوپہ سے کچھ کم	
”	
ارہٹ	
کفواں	
۱/۲ حصہ	
۱/۵ حصہ	
۱/۴ حصہ	
۱/۳ حصہ	
۱/۲ حصہ	
تقسیم جنس	
زمین کا قطعہ	
کیاری	
بند	
بڑی بند	
زرغینہ	
کمزور زمین	
جوار کے ٹانڈے / گنے	

نمبر	لفظ	اُردو
۲۳۱	دازدازہ	مالک
۲۳۲	بھوتار	نائب / مالک
۲۳۳	شاہوکار	مہاجن
۲۳۴	مہتر	نائب و میقان
۲۳۵	دھل	سنگلاخ زمین
۲۳۶	چارشاخ	چار شاخہ
۲۳۷	داس	گھاس کی درانی
۲۳۸	کیر	زنجیر / پل کی پھل
۲۳۹	جنی	جنس
۲۴۰	دام	قرض
۲۴۱	رہن	رہن
۲۴۲	گھاؤ	رہن
۲۴۳	ماں زمان	ضامن
۲۴۴	برہ	کدال کی قسم
۲۴۵	بیل	بیلچہ
۲۴۶	درل	ایک آلہ
۲۴۷	رہمی	رہمی
۲۴۸	اوگ	نر کی قیف

نمبر	لفظ	اردو
۲۴۹	کوڑھال	کدال
۲۵۰	پلار	دھان کی باقیات
۲۵۱	سوک	خشک شدہ فصل
۲۵۲	کرم	دھیرہ
۲۵۳	وانگاہ	امداد یا بھی
۲۵۴	جو	نالہ
۲۵۵	شہ جو	بڑا نال
۲۵۶	گوئز	نالے کی گذرگاہ
۲۵۷	شہ گوئز	بڑا سیلابی نال
۲۵۸	پیچ	پانی تقسیم کا نظام
۲۵۹	بونہری	تقسیم گاہ
۲۶۰	ورخ	"
۲۶۱	شبانہ روز	۲ گھنٹے
۲۶۲	پاس	وقت
۲۶۳	منہ گام	۲ گھنٹے
۲۶۴	دانگ	طریق آبپاشی
۲۶۵	تاس	"
۲۶۶	ارٹ	سرہٹ

نمبر	لفظ	اُردو
۲۶۷	تلاؤگ	حوض
۲۶۸	ادھٹھ	حوض
۲۶۹	چات	کنواں
۲۷۰	چمگ	چشمہ
۲۷۱	چھل	چھوٹا چشمہ
۲۷۲	خداگند	بارانی زمین
۲۷۳	سورگ	شور زدہ
۲۷۴	کلر	۱۱
۲۷۵	سیم جت	سیم زدہ
۲۷۶	لٹھ بند	مستقل باری
۲۷۷	یلک	زرخیز
۲۷۸	میتاپ	آباد
۲۷۹	جید	چراگاہ
۲۸۰	کیلگ	آباد علاقہ
۲۸۱	گرہ دگ	کیاری
۲۸۲	ڈل	بحری
۲۸۳	حشر	امداد باہمی
۲۸۴	مشر	برط پیمانے پر امداد باہمی

نمبر	لفظ	اُردو
۲۸۵	چھڑ تک	تھیل کی ہیماری
۲۸۶	سیر موج	جھلساء
۲۸۷	سوز گل	ایک پودا
۲۸۸	سہر باد	سُرخ
۲۸۹	کریم	کیڑا
۲۹۰	لوک	حشرات
۲۹۱	مگ	ٹھمی
۲۹۲	نقد	ٹھا
۲۹۳	ہود	برسات
۲۹۴	جر	بادل
۲۹۵	استین	سفید بادل
۲۹۶	نود	گھٹا
۲۹۷	کُسر	"
۲۹۸	گردخ	برقی
۲۹۹	زیر	"
۳۰۰	نیت	"
۳۰۱	نرونگل	زالہ
۳۰۲	تقی	بحری

نمبر	لفظ	اُردو
۳۰۳	شترنگ	بوندا بانڈی / ہلکی بارش
۳۰۴	دُرد	سوسلا دھار بارش
۳۰۵	لٹی	سردیوں کی بارش
۳۰۶	گرند	رعد / گرج
۳۰۷	جینھر	بونڈیں (سلسل)
۳۰۸	ترنپ	بونڈ
۳۰۹	رگام	برشنگال
۳۱۰	بش	سادن
۳۱۱	بادرہ	بھادوں
۳۱۲	بروت	برف
۳۱۳	چلگ	سرا
۳۱۴	چلگ سیاہ	وسطی سرا
۳۱۵	چلگ تر	سرا کی بارشیں
۳۱۶	ہتم	بہار
۳۱۷	نہی	مون سون
۳۱۸	زربار	"
۳۱۹	گورتچ	شمالی ہوا
۳۲۰	تیاب گوات	ساحلی ہوا

نمبر	لفظ	اُردو
۳۲۱	نمب	نم
۳۲۲	ہیں	”
۳۲۳	مشر	دھند
۳۲۴	ادھہ	ہوا کا طوفان
۳۲۵	روہو	سردی کی ہل
۳۲۶	واچھڑ	ہوا کی بارش
۳۲۷	پالو	سخت سردی
۳۲۸	لوار	لو
۳۲۹	گندیم	گندم / گیہوں
۳۳۰	زرت	جوار
۳۳۱	آرژن	چینا
۳۳۲	باجری	باجری
۳۳۳	برخ	چاول
۳۳۴	چنا	چنا
۳۳۵	ماش	ماش
۳۳۶	منگ	منگ
۳۳۷	نچینز	منور
۳۳۸	آدس / عدس	”

نمبر	لفظ	اردو
۳۳۹	گاؤرس	ارہر
۳۴۰	مکئی	مکئی
۳۴۱	موٹھ	موٹھ
۳۴۲	بالکلینک	لوبیا
۳۴۳	ماکھ	لوبیا کا قسم
۳۴۴	جو	جو
۳۴۵	کڑپڈانک	بنولہ
۳۴۶	کرپاس	روٹی
۳۴۷	تمباک	تمباکو
۳۴۸	زیرگ	زیرہ
۳۴۹	کنچت	اتل
۳۵۰	سرہ	سرہوں
۳۵۱	آہوہ	رائی
۳۵۲	جانجو	تارا میرا
۳۵۳	رز	سولف
۳۵۴	ازبوتک	اجوائن
۳۵۵	کلپیر	لونگ
۳۵۶	شکر کانڈیل	گنا

نمبر	لفظ	اردو
۳۵۷	پیارے	کلو
۳۵۸	پیار	پیاز
۳۵۹	گونگو	شلغم
۳۶۰	جٹاگ	سیگن
۳۶۱	کوسینخ	کدو
۳۶۲	پیل	مرچ
۳۶۳	ٹماٹر	ٹماٹر
۳۶۴	ترب / سولی	سولی
۳۶۵	گزرک	گاجر
۳۶۶	کچالو	اردی
۳۶۷	نڑی	توری
۳۶۸	بھینڈی	بھینڈی
۳۶۹	کرلا	کرلا
۳۷۰	بادزنگ	کھیرا
۳۷۱	نڑ	نڑ
۳۷۲	لوش	خرپوزہ
۳۷۳	کیٹخ	نڑوز
۳۷۴	میشرخ	خرپوزہ

نمبر	لفظ	اُردو
۳۷۵	میچل	ٹنڈا
۳۷۶	پنڈال	شکر قند
۳۷۷	گوکھی	گوکھی
۳۷۸	گوار پیلی	فرانس بین
۳۷۹	مگیر	جنگلی ساگ
۳۸۰	پسترونک	"
۳۸۱	شرشک	"
۳۸۲	خا صکو	"
۳۸۳	پچلی / چپلی	گلف
۳۸۴	گر بُت	ایک جنگلی ساگ
۳۸۵	غلوپ	"
۳۸۶	امب	آم
۳۸۷	ناریخ	نارنگی
۳۸۸	ترنخ	موسمی
۳۸۹	سروپ	سیب
۳۹۰	نرد آلو	خرمانی
۳۹۱	شفتالو	شفتالو
۳۹۲	ہالک	اسٹرو

نمبر	لفظ	اُردو
۳۹۳	ھنار	آنار
۳۹۴	آلوچک	آلوچہ
۳۹۵	سوز	کیلا
۳۹۶	جام	امرود
۳۹۷	نام	کھجور
۳۹۸	تود	توت
۳۹۹	شہتود	شہتوت
۴۰۰	کنر	بیر
۴۰۱	لیمبو	نیموں
۴۰۲	دستمبو	دستمبو
۴۰۳	چبٹ	چبٹ
۴۰۴	کفلوتری	کفلوتری
۴۰۵	منگ پھلی	مونگ پھلی
۴۰۶	گرمہ	گرمہ
۴۰۷	سڑدہ	سردا
۴۰۸	بکھجور	ایک جنگلی کبھی کی قسم
۴۰۹	باگ	باغ

بَاغْبَانِی

اُردو

لفظ

نمبر

درخت	در شک	۴۱۰
تنا	جُندہ	۴۱۱
شاخ	شعب	۴۱۲
ٹہنی	ٹاری	۴۱۳
چھوٹی ٹہنی	ٹال	۴۱۴
کونپل	چوک	۴۱۵
"	چوڑ	۴۱۶
کلی	غٹی	۴۱۷
کچا پھل	ترنگ	۴۱۸
پینہ	ٹاک	۴۱۹
"	پین	۴۲۰
چھال	کچیل	۴۲۱
کلی	کرونگ	۴۲۲
ریشہ	رنگ	۴۲۳
پھل	نیوگ	۴۲۴
شمر	بر	۴۲۵
پودا	نہال	۴۲۶
نرسری	نہال جہاہ	۴۲۷

نمبر	لفظ	اُردو
۴۲۸	پیونڈ	پیونڈ
۴۲۹	ردوم	برہوتری
۴۳۰	گر	لہلہا ہٹ
۴۳۱	ٹالبری	شاخ تراشی
۴۳۲	شوگ	زین کو بھڑبھڑی کرتا
۴۳۳	پھل	پھول
۴۳۴	بز	گستا
۴۳۵	تنک	چھدرا
۴۳۶	کیسہ	جھنڈ
۴۳۷	کھیر	کیرٹ
۴۳۸	ببیر	ببول
۴۳۹	ککڑ	کیکر
۴۴۰	عمالی	ٹالی (ایک درخت)
۴۴۱	پپل	پپل
۴۴۲	کدو	خٹ
۴۴۳	گون	گون
۴۴۴	آہین	آہین
۴۴۵	آہرکس / آہو بیر	جوسپیر

نمبر	لفظ	اُردو
۴۴۶		شیشم
۴۴۷	انار	آناں
۴۴۸	انگور	انگور
۴۴۹	سروپ	سیب
۴۵۰	زردالو	زردالو
۴۵۱	انجیر	انجیر
۴۵۲	آمب	آم
۴۵۳	لیمبو	لیموں
۴۵۴	سجود	جنگلی بیر / پھل پری بیر
۴۵۵	شربخ	نارنجی
۴۵۶	ناربخ	موسمی
۴۵۷	تود	توت
۴۵۸	نمب	نیم
۴۵۹	چنل	چنار
۴۶۰	گز	گزی
۴۶۱	جور	گنیر
۴۶۲	کنز	بیر
۴۶۳	زیتون	جامن

نمبر	لفظ	اردو
۴۴۷	آنگ	آٹو
۴۴۵	پیک	پہاڑی جھاڑی
۴۴۶	تاگز	ایک درخت
۴۴۷	کھڑ	پیلو
۴۴۸	سنگ	ہینگ
۴۴۹	گل گلاب	گلاب
۴۵۰	روح گردان	سورج منکھی
۴۵۱	گوارنگ	لالہ
۴۵۲	آسی	چنبیلی
۴۵۳	نازبو	نازبو/تلی
۴۵۴	منگھی	ایک پھولدار جھاڑی
۴۵۵	ننگس	نرگس
۴۵۶	نزار دُرب	یک گھاس
۴۵۷	جھنؤ	" "
۴۵۸	نمبو	" "
۴۵۹	گوبازگ	گم
۴۶۰	کبہ چٹ	ایک پہاڑی بیل
۴۶۱	گورکھ	ایک گھاس

نمبر	لفظ	ارد
۴۸۲	کاش	سرکنڈہ کی ایک قسم
۴۸۳	نل	نل
۴۸۴	نور	ایک بوٹی
۴۸۵	ھببو	ایک جھاڑی
۴۸۶	مارونک	ایک دوا کی جڑ
۴۸۷	نرومب	اومان کی بوٹی / الیفیڈرا

مالداری

۴۸۸	گودم	گایوں کا گلہ
۴۸۹	میگرٹھ	بھیتروں کا ریورٹ
۴۹۰	بزنگل	بکریوں کا ریورٹ
۴۹۱	بگ	اونٹوں کا گلہ
۴۹۲	گلگ	گھوڑوں کا گلہ
۴۹۳	گلگ	گتوں کا غزل
۴۹۴	بایر	گدھوں کا گلہ
۴۹۵	میٹی	بھیت
۴۹۶	سیہ پس	بکری
۴۹۷	بزن	بکری

نمبر	لفظ	اردو
۴۹۸	پاچن	بکرا
۴۹۹	اپسے پس / اگورائٹ	مینڈھا
۵۰۰	گوڈرک	بھیر کا بچہ
۵۰۱	ہوڈر دگ	بھیر کبھیوں کے بچوں کا ریوڑ
۵۰۲	کڑتی	چھوٹے کانوں والی بکری
۵۰۳	لیزی	بکریوں کی قسمیں
۵۰۴	ببری	"
۵۰۵	ببرک	بھیروں کی قسمیں
۵۰۶	جڑ	اونٹ کا در سالہ بچہ
۵۰۷	ہر	اونٹ کا بچہ
۵۰۸	پھر آپ	اونٹ کا در سالہ مادہ بچہ
۵۰۹	لوک	نرا اونٹ
۵۱۰	لیڑہ	"
۵۱۱	ڈاچی	اونٹنی
۵۱۲	بغندو	اونٹ کی قسم
۵۱۳	اُشتر	مطلق اونٹ
۵۱۴	کوانٹ	جوان اونٹ
۵۱۵	ہستی	پالان

نمبر	لفظ	اردو
۵۱۶	پاکھٹو	پالان
۵۱۷	برخت	"
۵۱۸	کشب	رخت کی لکڑی
۵۱۹	باسکی	رخت کا سامان
۵۲۰	گور باسک	" "
۵۲۱	سرباسک	" "
۵۲۲	ہتھانٹری	" "
۵۲۳	لکڑ	" "
۵۲۴	جوتنگ	" "
۵۲۵	کوٹھی	" "
۵۲۶	کنبہ	" "
۵۲۷	سیخ	سیخ
۵۲۸	تنگ	تنگ
۵۲۹	گور بند	سمینہ بند
۵۳۰	دچی	دچی
۵۳۱	پاڑوہ چہ	"
۵۳۲	نختہ	نقطہ
۵۳۳	سرچیت	اونٹ کے آرائش کے پھول

نمبر	لفظ	اردو
۵۳۳	کنڈھی	گلہ بند
۵۳۵	لانٹھی	تکیل
۵۳۶	مہد	مہار
۵۳۷	سر مہار	سر مہار
۵۳۸	پچھر	نقہ
۵۳۹	زانو بند	زانو بند
۵۴۰	مَلّ	متعلقات شتر
۵۴۱	رکیب	رکاب
۵۴۲	حِجّت	اونٹ پالنے والا
۵۴۳	شوانگ	گڈریا
۵۴۴	ہوڈا ہو	گڈریے کی گزنم لالھی
۵۴۵	لٹھ	لالھی
۵۴۶	دو کار چھ	گڈریے کا سامان
۵۴۷	انبرن	" "
۵۴۸	کار چھ	چھرا
۵۴۹	منگڑ	چھڑی
۵۵۰	نڈر	ادن سے بنا ہوا کوٹ
۵۵۱	رگ	ریلوٹ

نمبر	لفظ	اُردو
۵۵۲	تھند	رت کی قسم
۵۵۳	ہلم	”
۵۵۴	زک	گھی رکھنے کا مشکیزہ
۵۵۵	بیزک	لٹی بلوڑنے کا مشکیزہ
۵۵۶	شک	پانی کا مشکیزہ
۵۵۷	واڑ	یاڑ
۵۵۸	گیش	بچہ
۵۵۹	گیس	مادہ بچہ
۵۶۰	کوٹ	مکھن
۵۶۱	پھنیر	پنیر
۵۶۲	ست	پھکی لٹی
۵۶۳	سنبھار	کچی لٹی
۵۶۴	خرو	دودھ کی مصنوعات (خشک لٹی)
۵۶۵	خرخرو	”
۵۶۶	ذگرین شیر	کچا دودھ
۵۶۷	بستگ	دھی
۵۶۸	پٹرم	اُون
۵۶۹	میبہ	بجری کے بال

اردو	لفظ	نمبر
گھنٹ	چھڑینگ	۵۷۰
"	ٹلو	۵۷۱
اونٹوں کے باندھنے کی جگہ	بھوک	۵۷۲
بھیر بکریوں کا بارہ	جَب	۵۷۳
" " "	دارو	۵۷۴
سیلوں کی جگہ	گڑ / بھارتو	۵۷۵
چھوٹے جانوروں کی جگہ	گڑی	۵۷۶
مرغیوں کا ڈرب	ڈور	۵۷۷
معذور مولیٰ	کاکم	۵۷۸
میدانی مولیٰ	بیچی	۵۷۹
پہاڑی مولیٰ	کوری	۵۸۰
زخمی سُم	میلٹ	۵۸۱
شکار گاہ	نید	۵۸۲
مولیوں کا ایک ٹل	دھلا رو	۵۸۳
ذبح ہونے سے پہلے مرنے والا جانور	پیش کارچ	۵۸۴
چراگاہ	تنگ	۵۸۵
بچے دینا	زنک	۵۸۶
برکنے والا	گردوک	۵۸۷

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۵۸۸	چُنری	زچہ اوٹنی	۶۰۱	بجٹی	بکریوں کی قسم
۵۸۹	ڈک	کم عمر بیل	۶۰۲	سیل	بکری کا مردار
۵۹۰	گھگیر	بے تالو جانور	۶۰۳	پھانک	مولشیوں کا پھانک
۵۹۱	مُجھاہ/تمبیلہ	اصطبل	۶۰۴	دُرود/زوبہ	چرواہے کا
۵۹۲	چیک	عادی مولشی			معاوضہ
۵۹۳	شیرنبد	دودھ سے ماری بکری	۶۰۵	چارک	چار سال
۵۹۴	وَت شیر	وقت سے پہلے			معاوضہ
		دودھ دینے والی بکری	۶۰۶	سرسبزی	معاوضہ میں
۵۹۵	ڈوہ	مشتکہ دودھ			مال دینا
		دودھ چوسنے کا وقت	۶۰۷	لاپ شرکی	معاوضہ میں
۵۹۶	دینو	عاریتانی ہوئی بکری			بچے دینا
۵۹۷	دروش	زخمی بکری جسے بٹیرا	۶۰۸	گھال	مال پر سردار
		نے کاٹا ہو کر کن کٹی			کاٹیکس
		نشان زدہ	۶۰۹	سوجبہ	گندھاں صفی
۵۹۸	اکیلا	دروش زدہ بٹیرا			پر انعام
۵۹۹	ہیسٹو	بکری جو بٹیروں کے	۶۱۰	بنگاہ	" "
		ساتھ چرے	۶۱۱	جوگیر	مولشیوں کی
		بکریوں کی دوا			بیاریاں

نمبر	لفظ	اُردو
۶۱۲	چارو	مولیشیوں کی بیماریاں
۶۱۳	رال	" " "
۶۱۴	بیزارو	" " "
۶۱۵	ری	" " "
۶۱۶	ہاگ	" " "
۶۱۷	گیلی	" " "
۶۱۸	ٹیکا	" " "
۶۱۹	سلو	" " "
۶۲۰	بود	" " "
۶۲۱	ڈنگ	مولیشیوں کی مکھڑ
۶۲۲	مزیری	" کاکیرا
۶۲۳	موہل	مولیشیوں کی بیماری
۶۲۴	شی ٹنگ	" " "
۶۲۵	سرگین / سرگور	" " "
۶۲۶	اشکیں	مولیشیوں کو باندھنے کا طریقہ
۶۲۷	پڑتی	" " "
۶۲۸	تند	" " "
۶۲۹	ریم	" " "

اُردو

لفظ

نمبر

موشیوں کو باندھنے کا طریقہ

ڈھنگ

۶۲۰

کید

۶۲۱

جالگ

۶۲۲

دودھ کی حفاظت

پُروم

۶۲۳

موشیوں کے لئے ایک عمل

درگ

۶۲۴

موشیوں کو باندھنا

سہارٹ

۶۲۵

"

کوتلی

۶۲۶

"

سُرم ساد

۶۲۷

"

گوس

۶۲۸

"

بوتانی

۶۲۹

"

مرغا

کردس

۶۳۰

مرغی

ماکیاں

۶۳۱

اندھے دینے والی مرغی

لکینک

۶۳۲

چوزہ

چپیک

۶۳۳

اندھا

ھیک

۶۳۴

"

آمرگ

۶۳۵

"

اسپیدگ

۶۳۶

"

آفو

۶۳۷

نمبر	لفظ	اردو
۶۴۸	چینک	مرغیوں کی خوراک
۶۴۹	بسکاد	مرغیوں کی خوراک
۶۵۰	بشک	پھڑپھڑی
۶۵۱	منگلا	"
۶۵۲	ڈب	ڈربہ
۶۵۳	سند	چوچ
۶۵۴	چوین	چوچ کی نوک
۶۵۵	بانزلی	پر
۶۵۶	کونا ٹیگ	مرغیوں کی عادات
۶۵۷	سراپ	"
۶۵۸	ککائیگ	"
۶۵۹	پشکانڈگ	"
۶۶۰	پرنادگ	مرغی بٹھانا
۶۶۱	کرکشی	چٹکبری مرغی
۶۶۲	سیاہ	کالی مرغی
۶۶۳	کوہیر	مرغیوں کی قسم
۶۶۴	کنگ	شوخی
۶۶۵	مرگ سلیمات	ہڈ ہڈ

اردو	لفظ	نمبر
ایک پرندہ	چوٹول	۶۶۶
کھشک	خنجک	۶۶۷
لوا	ٹیک	۶۶۸
ایک پرندہ	لگوگو	۶۶۹
کبوتر کی قسم	شاتو	۶۷۰
بلبل	بلبل	۶۷۱
کوئچ	کوئچ	۶۷۲
تیتھر کی قسم	سیہ گھر	۶۷۳
ایک پرندہ	گہا پخ	۶۷۴
"	وہو / تو دوار	۶۷۵
مور	مور	۶۷۶
چکور	کبک	۶۷۷
سیسی	سیو	۶۷۸
حصندہ	و لھر	۶۷۹
بیر	بھارو	۶۸۰
تیتھر	کھنجر	۶۸۱
باز	باز	۶۸۲
کرگس	کھرگز	۶۸۳

نمبر	لفظ	اردو
۶۸۴	گراگ	کوا
۶۸۵	بھری بانز	باز کی ایک قسم
۶۸۶	شکرا	شکرا
۶۸۷	شیر بانز	شہیاز
۶۸۸	وقاب	عقاب
۶۸۹	چاگ	ایک کالا پرندہ
۶۹۰	چاہنہ	ایک نیلا پندہ
۶۹۱	بوم	اکو
۶۹۲	پھاپاگو	چمگا در کی قسم
۶۹۳	چھڑی اشپ چھر	چمگا در
۶۹۴	طوطا	طوطا
۶۹۵	مین / کبر	مینا
۶۹۶	چر کنٹ	ایک پندہ
۶۹۷	منگ	"
۶۹۸	دھو	"
۶۹۹	کفوتر	کبوتر
۷۰۰	مینہ	پرندوں کی قسم
۷۰۱	لال کافی	"

نمبر	لفظ	اردو
۷۰۲	میٹر / جبک دیپ	پہ نندوں کی قسم
۷۰۳	بگھو	بگھلا
۷۰۴	آڑی	پہ نندوں کی قسم
۷۰۵	کونج	"
۷۰۶	کنج	"
۷۰۷	آفی لکڑ	سیگل / مرغابی
۷۰۸	ٹی ٹی	ایک پرندہ
۷۰۹	میش مرغ	ایک پرندہ
۷۱۰	چنڈر	تلور
۷۱۱	کشنگر	ایک پرندہ
۷۱۲	کھڑ	"

چھیروں کے اسباب

۷۱۳	میل	آبی جہاز
۷۱۴	بورجیگ	کشتی
۷۱۵	مٹیل	چھوٹی کشتی
۷۱۶	مٹی	"
۷۱۷	آچار	بادبان

نمبر	لفظ	اردو
۷۱۸	سامٹو	یاد یادان کا ستون
۷۱۹	گھالیٹ	پانی کا اتار چڑھاؤ
۷۲۰	راچن	کشتی کی بچی سلج
۷۲۱	چھو	بڑی کشتی
۷۲۲	ہولی	کشتی کا اگل حصہ
۷۲۳	گورشی	چپو
۷۲۴	دور	چپو کی ایک قسم
۷۲۵	بندن	بندر گاہ
۷۲۶	تیاب	ساحل
۷۲۷	چول	موجیں
۷۲۸	کشک	کورشی
۷۲۹	نیر	سمند
۷۳۰	بھیل آناٹ	جوار بھٹا
۷۳۱	ھو	ساکن سمندر
۷۳۲	بیگوات	جنوبی ہوا
۷۳۳	ھیلو	پھل کی ایک قسم
۷۳۴	مدگی	چھینگا
۷۳۵	تاشی	شمال ہوا

نمبر	لفظ	وہیل مچلی
۷۲۶	پاکاسی	مچلی کی قسمیں
۷۲۷	ابرار	"
۷۲۸	لوحبر	"
۷۳۹	پنڈاسی	"
۷۴۰	پتو	"
۷۴۱	سورد	"
۷۴۲	گور	"
۷۴۳	سارم	"
۷۴۴	کلکن	"
۷۴۵	ننگم	"
۷۴۶	مگ	"
۷۴۷	کدھی	"
۷۴۸	ککڑ	"
۷۴۹	آپور	"
۷۵۰	گسو	"
۷۵۱	نہرو	"
۷۵۲	داردیب	"
۷۵۳	کلونٹو	"

اُردو

لفظ

نمبر

بیل کی تہیر

کن

۷۵۴

"

مشکو

۷۵۵

"

مُرْبا

۷۵۶

"

مینگ

۷۵۷

"

لیڈ

۷۵۸

"

پشت

۷۵۹

"

گلو

۷۶۰

"

کابٹک

۷۶۱

"

میر

۷۶۲

"

الس

۷۶۳

"

سدا

۷۶۴

"

کولگر

۷۶۵

"

اوشور

۷۶۶

"

جاچو

۷۶۷

"

پین

۷۶۸

"

ٹوڑہ

۷۶۹

"

گورچک

۷۷۰

"

طریق

۷۷۱

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۷۷۲	ڈانڈا	پھیل کی قسمیں	۷۹۰	دموک	دھونکنی
۷۷۳	سرنڈو	"	۷۹۱	کودینہ	ہتھوڑا
۷۷۴	پشک	"	۷۹۲	سندان	سندان
۷۷۵	پالاری	"	۷۹۳	سویان	سویان / بریتی
۷۷۶	سنگور	"	۷۹۴	چھنٹری	چھین
۷۷۷	پتن دھب	"	۷۹۵	ٹھبک	ٹھبیا
۷۷۸	ٹاگان	"	۷۹۶	برگو	لہے میں سوراخ
۷۷۹	سواسگ	"			نکالنے کا آلہ
۷۸۰	گشران	"	۷۹۷	آنبر	انبور / پکڑ
۷۸۱	اوشنا	تیرنا	۷۹۸	شاگرٹو	دست پناہ
۷۸۲	رگ	پھیل پکڑنے کا آلہ	۷۹۹	گنہہ	درانتی کے دانت
۷۸۳	مادر	رگ کا دھاکہ			نکالنے والا سرن
۷۸۴	چیردان	رگ کا دزن	۸۰۰	دودستی	بڑا ہتھوڑا
۷۸۵	پچ	پھیل ڈالنے کا ٹوکرا	۸۰۱	بجیر / بانک	پکڑ
۷۸۶	دام	جبال / دام	۸۰۲	کات / فیغی	مقراض
۷۸۷	کنڈی	پھیل پکڑنے کا آلہ / کنڈا			
۷۸۸	بد آپ	گدلا پانی			
۷۸۹	گیم	شفاف پانی	۸۰۳	ہوٹا ہوٹ	لاٹھی گول سردالا

پھر واپس کے آلات

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۸۰۳	دو کا ٹپ	تینچی کی قسم	۸۱۷	دیم	سمتہ
۸۰۵	دو کا ٹپ /	تینچی کا دستہ	۸۱۸	ہمروشی / روتاک	روزانہ
۸۰۶	ہاخریک / اوتی	بجریوں کی قینچی	۸۱۹	سے روشی	سہ روزہ
۸۰۷	اشہرین	شال / بلوچی اونی	۸۲۰	منہنگی	سختہ دار
۸۰۸	شال	کوٹ	۸۲۱	ماہتاک	ماہ نامہ
۸۰۹	زورٹ	نمدہ سے بنا	۸۲۲	سالتاک	سالانہ
۸۱۰	میگٹ	ہوا کوٹ	۸۲۳	کاغذ	کاغذ
۸۱۱	بزرگ	بھیڑیں	۸۲۴	تار	تار
۸۱۲	زہ گل	بکریاں	۸۲۵	پشتر	لوہے کا پتر
۸۱۳	ریگ	بھیر بجری کے	۸۲۶	میخ	میخ
۸۱۴	تھند / بلم	بچوں کا گلہ	۸۲۷	متلم	قلم
۸۱۵	اخبار	ریورٹ	۸۲۸	تختی	تختی
۸۱۶	تاک	بھیڑ بجری کے چوٹے	۸۲۹	علمیا	عالم
۸۱۷	پن	بچے باندھنے کی رسی	۸۳۰	علم وند	لکھا پڑھا
		اخبار	۸۳۱	دانا	عقل مند
		صفہ	۸۳۲	پہرہ	ہوش والا
		ورق	۸۳۳	سریند	سمجھدار
			۸۳۴	تادان	نادان / بے عقل

نمبر	لفظ	اردو	نمبر	لفظ	اردو
۸۲۵	گنوک	پاگل	۸۵۳	شاہی	دو ٹنی
۸۲۶	نیم چاٹ	نیم پاگل	۸۵۴	نیم شاہی	اکنی
۸۲۷	سر حیاں	سینا	۸۵۵	دو پیہ	دو پیہ
۸۲۸	مُس	سیاہی	۸۵۶	پیہ	ایک پیہ
۸۲۹	دپتر	دفتر	۸۵۷	کسیرا	پانی
۸۳۰	میت	مسجد	۸۵۸	پتیل	اسٹریچر
۸۳۱	گور	قبر	۸۵۹	سبر	موٹا تازہ
۸۳۲	شک	قہر پریشان کا پتھر	۸۶۰	نبر	کمزور
۸۳۳	ختابی	طالب علم	۸۶۱	دراہی	اطلاعیہ
۸۳۴	استاد	استاد			والا
۸۳۵	پیر	پیر	۸۶۲	رہزن	ڈاکو
۸۳۶	مُرید	مُرید	۸۶۳	سر بچار	بہادر
۸۳۷	چارو کش	مجاور			
۸۳۸	خلیفہ	پیر کا خلیفہ			
۸۳۹	کلدار	روپیہ			
۸۴۰	روپی	روپی	۸۶۴	کارہی/ہرگ	آری
۸۴۱	میم روپی	اکھنی	۸۶۵	کرٹ/دوسر	بڑی آری
۸۴۲	پاؤنی	چوٹی	۸۶۶	کھاڑو/شیر	کھارڑی

ترکھان کے اوزار

نمبر	لفظ	اردو
۸۶۷	رنبی	ترکھان کی رنبی
۸۶۸	باصولی	تیشہ
۸۶۹	سرسر / گرہٹ	گرہٹ
۸۷۰	زندو	زندہ
۸۷۱	روات	سوان / ریتی
۸۷۲	سیراہی	سوراخ نکالنے کا آلہ
۸۷۳	رانگو	لکڑی پر نشان لگانے کا آلہ
۸۷۴	پانجاری / جگ	بیلوں کو جوتنے کی لکڑی
۸۷۵	لاڑ	پانجاری کی پھلی لکڑی
۸۷۶	تھمیری	پانجاری کے درمیان کی دو لکڑیاں
۸۷۷	ڈوزر / جگلو	بیلونگی گردن کو تھامنے والی لکڑیاں
۸۷۸	ننگار	ہل
۸۷۹	کیر / گھوہا	ہل کا پھل
۸۸۰	مٹھو	دستی
۸۸۱	شتینک / لہرہ	ہل کی لمبی لکڑی
۸۸۲	نالی / چری	ہل کی بیج ڈالنے والی نالی
۸۸۳	ٹوپی	ہل کی نالی کی ٹوپی
۸۸۴	کین	زمین پر بندھ باندھنے کا آلہ

اردو

نمبر	لفظ	اردو
۸۸۵	آئینہ (کین عریپ)	کین کی لوہے والی پی
۸۸۶	لٹھ / کین بند	لمبی زنجیریں
۸۸۷	کڑی	کڑی
۸۸۸	کھوڑا	زمین کو جڑی بوٹیوں سے صاف کرنے والا کدال
۸۸۹	کھوڑا لگن / دستک	کدال کا دستہ
۸۹۰	پاہو / مندر	کدال کا سوراخ
۸۹۱	باہولہ	جھاڑی کاٹنے والے کدال کی قسم
۸۹۲	داس	درانتی
۸۹۳	گاڑی	بیل گاڑی
۸۹۴	پنی حقو	بیل گاڑی کے پہیے
۸۹۵	سرائی / فقیر	پہیوں کے درمیان کی لکڑی
۸۹۶	منجو	بیل گاڑی کے اوپر کا حصہ
۸۹۷	تاڑی / تختی	بیل گاڑی کے تختے
۸۹۸	گن	بیل گاڑی کی لمبی لکڑی
۹۰۰	ناڑو / ریزہ	بیل گاڑی کی چمڑے والی رسی
۹۰۱	چھار شاخ	کھلیان کو ہوا دینے والی چار زندانہ لکڑی
۹۰۲	دو شاخ	کھلیان کو اوپر نیچے کرنے والی دو زندانہ لکڑی
۹۰۳	ڈھلی	کھلیان کو صاف کرنے والی سپاٹ

نمبر	لفظ	اردو
۹۰۴	ٹھٹھو	غلہ پر نشان لگانے کا اکر
۹۰۵	چھپتر	کھلیان کو میدہ کرنیوالی مکڑی
۹۰۶	میہرو	کھلیان کو میدہ کرنیوالے یوں کا محور
۹۰۷	مکڑو / گڑو	محور میں ڈالنے کا اکر
۹۰۸	آڑٹ / چرخہ	رہٹ
۹۰۹	جھالار / ارلو	"
۹۱۰	لوٹو	رہٹ کے لوٹے
۹۱۱	چکر	رہٹ کا بڑا گول چکر
۹۱۲	بیسر / نالی	رہٹ کی نالی
۹۱۳	جوان	کھلیان
۹۱۴	جوان جہی	" کی جگہ
۹۱۵	پڑ	" "
۹۱۶	میدان	" "
۹۱۷	دیرو	" کی جمع
۹۱۸	دیرو	" " "
۹۱۹	پل	پل کا اوڑ (نالی)
۹۲۰	ناڑ	فضل کے بعد خالی جگہ
۹۲۱	دھن	گھاس اکٹھا کرنے کی جگہ

اردو	لفظ	نمبر
پناہ گاہ	گیڈر پناہ	۹۲۲
درو کا چوکیدار	ٹوہو	۹۲۳
" "	نگہدار / چوکیدار	۹۲۴
جوار کے بے خوشہ گنے	زرت و بھتر	۹۲۵
کپڑے کی جھولی	کابنو	۹۲۶
زمین کا ایک حصہ	کانبیل	۹۲۷
کپڑے کی جھولی	گودو	۹۲۸
" "	کٹ	۹۲۹
سہاگہ	مالہو / مالہ	۹۳۰
مٹی کے ڈھیلے توڑنے کا آلہ	بٹوہٹر	۹۳۱
بیلچہ	بیل	۹۳۲
گینتی	کولنگ	۹۳۳
کیاری بنانے کا آلہ	ڈھقل	۹۳۴
گوڑائی کی رنہی	رنہی	۹۳۵
زمیندار کا تیشہ	دانہولی / تش	۹۳۶
فصل کی کٹائی کا موسم	لاب / رون	۹۳۷
فصل کاٹنے والے مزدور	لالی گر	۹۳۸
بند	بنو	۹۳۹

نمبر	لفظ	اردو
۹۴۰	بارور کٹر وگ	کیاری
۹۴۱	واہ گوڑ	پانی کی گزر گاہ
۹۴۲	لٹ	بند
۹۴۳	بند	بند
۹۴۴	درخ / آواندو	پانی بہنے کا راستہ
۹۴۵	آف تھل	معمولی سیرابی
۹۴۶	آف ورک	ایک گھاس
۹۴۷	ارلا	پانی نکالنے کی ترکیب
۹۴۸	آمین	کھجور پکنے کا موسم
۹۴۹	ارک	وہ سیل جسکو ہل میں نہ جوتا گیا ہو
۹۵۰	آسریز	لبالب
۹۵۱	ڈور	ویال، پانی والی ندی
۹۵۲	کوڑ	ندی
۹۵۳	اوشیش	صاف شفاف
۹۵۴	ایربن	دو ترک پھیلی ہوئی جڑ
۹۵۵	بالو چنڑی	بگولا
۹۵۶	بدون	سدا بہار
۹۵۷	براخ	ایک کھدری گھاس

نمبر	لفظ	اردو
۹۵۸	بھرتی	اناج بھرنا
۹۵۹	بلم	پھل کا وہ حصہ جو پودے سے لگا ہو
۹۶۰	بند	تر بوز کا نام مکمل پھل
۹۶۱	بودن	بود و باش
۹۶۲	بکچر	چراگاہ
۹۶۳	بھونرو	پانی کی تقسیم
۹۶۴	بہار کہ	ایک گھاس جو عموماً بہار میں اگتی ہے
۹۶۵	کاتاف	کنویں کا پانی
۹۶۶	ششک	چھٹی
۹۶۷	جھنڈ سائی	بچے کا منڈانا
۹۶۸	برک / توہر	نختہ
۹۶۹	دستان پروشی	دانت توڑنا
۹۷۰	سانگ	سنگائی
۹۷۱	چٹ بگد	سنگائی کے کپڑے
۹۷۲	آوار	اغوا
۹۷۳	چمروت	تفکرات میں کھوجانا
۹۷۴	ٹماہ	بڑی غلطی
۹۷۵	لینزم	شرمسار

نمبر	لفظ	اُردو
۹۷۶	سہر جان	نثار ہونا
۹۷۷	وت سر	خود سر
۹۷۸	وت مہار	"
۹۷۹	استمان	عوام
۹۸۰	اولس	خاص و عام
۹۸۱	وانگ	سونا
۹۸۲	لسہ	ہموار
۹۸۳	لسہ گیوار	ہموار مانگ (محبوبہ)
۹۸۴	چکو	سوتیلہ بچہ
۹۸۵	پتو/تیارک	سوتیلہ باپ
۹۸۶	مانو/ماتونہ	سوتیلی ماں
۹۸۷	جنوزام	بیوہ
۹۸۸	ٹک	رسوائی
۹۸۹	ٹٹ	دکھاوا
۹۹۰	شرنگ	طوفان
۹۹۱	ہوادگ	پھیکا پڑ جانا
۹۹۲	جنگہ	سرسبز علاقہ
۹۹۳	دل مبر	دل کو زخمی کرنے والے

نمبر	لفظ	اردو
۹۹۳	مڑا دار	شان والا
۹۹۵	بے تام	بے نمک
۹۹۶	چنگی	چالیسویں
۹۹۷	چنگ بڑھپوری	چھٹا ہوا (چھٹی کا شیم)
۹۹۸	بے سوب	ناکام
۹۹۹	بے دف	خاموش طبع
۱۰۰۰	بے توار	گم گو

(اسلامیہ پریس کوئٹہ)

(اسلامیہ پریس کوئٹہ)